St. 227 Poštnina plačana (Tassa corrisposta con la posta) V Trstu, v četrtek, 23. septembra 1926. Posamezna številka 30 stot. Letnik LI

EDINOST

List izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 meseca L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posamezne številke 30 stot. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone (72 mm): za trgovske in obrtne oglase 75 stot., za smrtnice, zahvale, poslana, vabila L 1.20, oglase denarnih zavodov L 2.— Mali oglasi: 30 stot. za besedo, najmanj L 3.

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost" Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Gospodarstvo Julijske Krajine v letu 1926

(Dalje; glej «E.» od 21. septembra t. l.)

V uvodniku od preteklega torka smo priobčili podatke o gospodarstvu tržaške pokrajine, kakor jih je zbral in priredil statistično-gospodarski zavod v svojem poročilu. Poročilo pa obsega gospodarstvo vse Julijske Krajine, a je seveda preobširno, da bi ga mogli priobčiti v posnetku v enem samem članku, temveč smo morali razdeliti gradivo z ozirom na tesnost prostora na več odlomkov. Tudi danes prinašamo le en odlomek, in sicer podatke o gospodarstvu Istre.

Podatki za pulsko pokrajino so sledeči:

Vrsta kulture	površina hektarjev	%	vrednost povprečna za ha L	vrednost celotna	%
Njive	45.993	11.8	4.000	183,912.000	15.1
Stalni vrtovi	1.784	0.5	9.000	16,056.000	1.3
Umetni travniki v kolobarjenju	5.695	1.5	4.000	22,780.000	1.9
Prirodni travniki v izmenjavi	2.871	0.7	4.000	11,484.000	0.9
Stanovitni travniki	27.352	7.0	3.000	82,056.000	6.8
Stalni pašniki	127.509	32.8	800	102,007.000	8.4
Vinogradi	26.669	6.9	10.000	266,680.000	22.0
Maslinjaki	16.637	4.3	8.000	133,096.000	11.0
Murvnjaki	71	0.0	8.000	568.000	0.0
Sadovnjaki	691	0.1	12.000	8,292.000	0.7
Gozdovi	127.127	32.7	3.000	381,381.000	31.4
Tara in prostor pod drevesi	3.815	1.0	1.000	3,815.000	0.3
Nerodovitni svet	2.736	0.7	1.000	2,736.000	0.2
Vkupno . . .	388.950	100.0		1.214,863.000	100.0

Povprečna vrednost zemljišča v pulski pokrajini bi bila 3.123 lir za hektar torej veliko manjša kakor v tržaški pokrajini.

Avtor izkuša to tudi razlagati. Pulska pokrajina trpi predvsem na pomanjkanju vode, kajti tri četrti njene površine so kraškega značaja, radi česar se izgublja voda skozi neštevilne razpoke in odprtine v jame. Česar pa ne požira zemlja, posuši burja. Rodovitna prst je le redkokje debelejša od 30 centimetrov in še ta plast počiva neposredno na trdi skali, tako da je oranje silno težko. Taka tanka prstna plast seveda ne more na dolgo ohraniti vsrkane vode. Glavni vzrok sedanje suše, ki vlada v pokrajini, vidi avtor v uničevanju gozdov, v preteklih stoletjih po «ljudstvu, ki je bilo lačno lesa».

Ta že na sebi manj vredni svet pa je razkosan na neverjetno majhne kose. Po avtorju ni to sicer značilno samo za vso Istro (za pulsko in reško pokrajino), temveč sploh za večji del goratega sveta Italije. Vzroki so povsod isti: ljubezen poljedelca do lastne grude, prenos posestva v slučaju smrti in število delov pri taki delitvi, ki je vedno veliko pri veliki plodovitosti prebivalcev. To razkosanje zemlje je tem bolj občutno, ker je prebivalstvo zelo revno, tako da si ne more ustvariti večjih in bolj urejenih posestev.

Avtor preiskuje tudi razkosanje posestev z ozirom na večjo in manjšo goratost dežele. V to svrho deli vso Istro, ki je bila priključena k Italiji, v tri dele: v ravninski pas, omejen od morske obale in od črte, ki gre od Pirana do izliva Raše, v gorati pas, omejen od državnih meja in od starih mej podgrajskega in voloskega okraja, in v srednji goričasti pas med obema.

Razlika teh tako določenih pasov izhaja iz sledeče preglednice:

pas	obdelana površina %	gozd in pašnik %	nerodovitni svet %	vkupno
gorati	20.8	77.1	2.1	100
ravninski	38.3	58.3	3.4	100
gričasti	38.6	56.5	4.9	100
Vkupno . . .	31.7	64.9	3.4	100

Povprečna rodovitna površina posameznih posestev znaša v teh treh pasih v hektarjih:

obdelana površina	0.745	1.068	1.181
gozd in pašnik	2.716	1.560	1.795
celotna povpr. površina	3.461	2.628	2.976

Števila sama zadostno govorijo in ni treba drugega komentarja. Omeniti hočemo z avtorjem samo še dejstvo, da tudi ta tako majhna posestva niso lepo zaokrožena, temveč da so sestavljena iz večjega števila manjših docela ločenih parcel. Povprečno število teh parcel znaša v ravninskem pasu 6.5, v gričastem 11.2, v goratem pa celo 12.4.

Temu primerno majhen je seveda tudi pridelek. Tako je pulska pokrajina v letu 1925 pridelala 181175 centov pšenice, 9.525 rži, 40.982 ječmena, 16.318 242.612 koruze, 20.329 fižola, 21.962 drugih stročnic, 543.780 krompirja, 394 konoplja, 87.695 paradižnikov, 768.423 krme, 210.727 grozdja, 148.937 vina, 104.320 maslin, 15.497 murvovega listja, 520 svilodov, 19.375 jabolk, kutenj in granatnih jabolk, 28.540 mesnatega sadja, 150 mandljev, 415 lešnikov in orehov, 3800 suhih smokev in sliv, 200 kostanja.

Razen tega je pokrajina pridelala v pazinskem, poreškem, rovinjskem in pulskem okraju 37.370 kg tobaka, po večini hercegovskega.

Čitatelji si lahko sami izračunajo, v koliko so zadostovali ali bolje niso zadostovali ti pridelki za vse domače prebivalstvo, ako upošteva v prejšnjem članku navedena števila za splošno povprečno potrebo in število prebivalcev, ki je znašalo po zadnjem štetju za pulsko pokrajino 299.295.

Značilna za gospodarstvo pulske pokrajine je tudi živinoreja:

vrsta	celotno število glav	Število glav na 1 kv. km.	Povprečna vrednost	Vkupna vrednost
goveda	42.725	10.1	1.800	76,105.000
konji	18.138	4.5	3.000	54,417.000
ovce	133.659	33.1	250	33,420.000
prašiči	32.244	8.0	800	25,795.000
			Vkupna vrednost . . .	189,737.000

Posebno značilno je veliko število ovac in razmeroma majhno število goveje živine.

Zvišanje števila policijskih zborov

Razgovori v palači Chigi — General Averescu se je poslovil od Mussolinija

RIM, 22. Vladni načelnik on. Mussolini je imel danes dopoldne v palači Chigi celo vrsto razgovorov s svojimi ožjimi sotrudniki.

Najprej je sprejel romunskega ministrskega predsednika generala Averescu, ki odpotuje danes zvečer v Romunijo. — On. Mussolini in gen. Averescu sta med drugim razpravljala o sklenitvi italijansko-romunskega trgovinskega dogovora ter sta se dogovorila, da se bodo tozadevna pogajanja pospešila. Rolunski ministrski predsednik general Averescu se je delj časa razgovarjal tudi z državnim podtajnikom za zunanje zadeve on. Dino Grandijem.

Notranji minister Federzoni je podal on. Mussoliniju običajno poročilo o notranjem položaju. Notranji minister Federzoni in finančni minister Volpi sta imela te dni celo vrsto pogovorov z vladnim načelnikom. Sklepati se da, da so se na teh sestankih dogovorili glede zvišanja števila policijskih zborov v Italiji, tako da bo mogla javna varnost vsestransko vršiti svoje naloge v državi.

Turati je poročal Mussoliniju

o politični situaciji v Trstu

RIM, 22. «Giornale d'Italia» sporoča, da je glavni fašistovski tajnik on. Turati včeraj zjutraj prispel iz Trsta v Rim ter da je imel okolu poldne dolg razgovor z on. Mussolinijem. Turati mu je pojasnjeval dnevni red predstoječega zasedanja velikega fašistovskega sveta ter reforme strankinega statuta. Mussolini pa je obrazložil Turatiju smernice celokupnega dela, ki ga ima izvršiti veliki fašistovski svet na tem zasedanju.

Nato je Turati poročal vladnemu načelniku o politični situaciji v Trstu. Sklepati se da, da so bili ob tej priliki odobreni nekateri ukrepi glede tržaškega fašizma. Zaenkrat se držijo ti ukrepi tajno. Ob priliki bodo uradno objavljeni v fašistovskih glasilih.

Sklicanje fašistovskega direktorija

RIM, 22. Direktorij fašistovske stranke je sklican za jutri ob 16. uri v palačo Chigi.

Odnošaji Romunije z Vatikanom

RIM, 22. Na včerajšnjem sestanku sta romunski ministrski predsednik general Averescu in kardinal Gasparri baje razpravljala glede sklenitve konkordata z Romunijo kakor tudi glede obiska romunske kraljevske dvojice v Rimu. Vatikan — tako piše «Il Resto del Carlino» — gleda z velikim upanjem na vzhod, v prvi vrsti pa na Bolgarijo in Romunijo, kjer napreduje katoliška cerkev nepretrgoma po zaslugi apostolskega nuncija mons. Roncallija.

Obisk generala Averescu v Rimu bo gotovo najugodnejše vplival na razmah rimsko-katoliške cerkve v Romuniji. Ni daleč čas, ko se bosta zatekla pod okrilje Vatikana tudi romunski in bolgarski narod. — Tudi italijansko-romunska prijateljska pogodba — zaključuje navedeni list — bo ugodno vplivala na katolicizem na vzhodu.

Gen. Averescu o odnošajih Romunije

napram sosednim državam

RIM, 22. V razgovoru z dopisnikom lista «Popolo d'Italia» je general Averescu izjavil, da se Jugoslaviji ni treba vznemirjati radi sklenitve prijateljskega pakta med Italijo in Romunijo, ker je že itak vezana z Italijo in Romunijo s politično in trgovsko pogodbo. Madžarsko in Bolgarijo smatrata Romunija in Italija za dobri prijateljici. Romunija je sklenila s Poljsko garancijski pakt o vzhodnih mejah. Edino v vprašanju Besarabije obstoja spor z Rusijo. Nadalje je naglašal general Averescu, da je Romunija pripravljena proučiti in rešiti vse probleme, ki izvirajo iz aneksije Besarabije, toda ne more pripustiti nikake diskusije o njeni aneksiji, ki je bila odobrena od besarabskega parlamenta, izvoljenega pod rusko upravo.

Besarabsko vprašanje

Italija priznava priključitev Besarabije k Romunski?

BUKAREŠT, 22. Poluradni list romunske vlade «Indreptarea» piše: Italijansko-romunska pogodba zagotavlja varstvo vseh romunskih interesov. Prvi člen pogodbe, ki se nanaša na medsebojno oporo za ohranitev mednarodnega reda in za izvršitev pogodb, ki sta jih podpisali obe državi, ne dopušča nikakega dvoma. Tretji člen ni nič manj jasen. Politični nasprotniki vlade, ki so hoteli dokazovati, da se ta pogodba ne nanaša na besarabsko vprašanje, so dokazali, da so slabo poučeni, ali pa so ravnali v slabi veri.

V prijateljski in zvezni pogodbi z Italijo je zapopadeno tudi pripoznanje sedanjih romunskih meja. Italija in Romunska sta se obvezali, da bosta delovali za vzdrževanje sedanjega mednarodnega reda, in v ta red spada brezdvomno tudi sednja geografična in politična oblika Romunske. Ta določba pogodbe pomeni formalno priznanje priključitve Besarabije k Romunski, kajti Italija je že 23. oktobra 1920 podpisala v Parizu pogodbo, ki vsebuje priznanje Besarabije. Pismi, ki sta si jih izmenjala on. Mussolini in gen. Avarescu po podpisu pogodbe, dokazujeta, da je priznanje priključitve Besarabije zapopadeno v pogodbi. Formalna ratifikacija je samo vprašanje časa in oportunitete.

Japonski križarki v Neaplju

Na njih sta vkrcana tudi dva cesarska princa

NEAPELJ, 22. Danes zjutraj sta pripluli v tukajšnje pristanišče dve japonski šolski ladji in sicer križarki Jakuma in Jazuma. Na njih sta vkrcana cesarska princa Hagimaro Yamashina in Hirovoshi Fushini. Prvi je pomorski podporočnik, drugi pa pomorski poročnik. Oba potujeta incognito.

Poveljnik križark admiral Yamato bo danes popoldne posetil krajevne civilne in vojaške oblasti. Admiral Biscaretti di Ruffia pa bo priredil na čast japonskim gostom slavnosten obed.

Velik požar na Portugalskem

LISBONA, 22. V parku mednarodnega letališča v Alverki je izbruhnil velik požar. Škoda je ogromna.

Strahovit vihar v Južni Ameriki

150 mrtvih in 500 ranjenih

ENCARMACION (Paraguay), 22. Orkan je sinoči opustošil spodnji del mesta. 150 oseb je prišlo ob življenje, petsto pa jih je ranjenih. Mnogo čolnov, ki so se nahajali na reki Panaguay, se je potopilo. Računajo, da je vihar povzročil nad en milijon dolarjev škode.

ASSUNCION, 22. Po vesteh, ki so prispele semkaj, je vihar v mestu Encarnacion uničil dva hotela in dve banki. Ker je bila poškodovana tudi električna centrala, je ostalo mesto brez luči.

V znak žalovanja se v mestu Assuncion ne vrši nobena javna prireditev. V Encarnacion sta odpotovala dva posebna vlaka, na katerih se nahaja mnogo zdravnikov, bolniških strežnikov, zdravil itd.

Zbližanje med Jugoslavijo in Bolgarsko

BEOGRAD, 22. (Izv.) Bolgarski finančni minister Volov je sprejel nekatere zastopnike tiska in jim podal važne izjave o pokretu, ki je nastal pod novim režimom med Bolgarijo in Jugoslavijo. Volov je izjavil, da je zadovoljen z uspehi in s pogoji posojila za begunce, ki ga je dobila Bolgarija. Zadnje zbližanje med Bolgarijo in Jugoslavijo pomeni prvo etapo za vzpostavitev tesnejših stikov med obema narodoma. Jasno je, da ta dva naroda ne moreta živeti ločeno in jih ni mogoče obzidati s kitajskim zidom. Bolgarska vlada bo kmalu pokazala, da želi iskreno prijateljstvo in zavezništvo z Jugoslavijo. Pokret makedonskega komiteja bo v kratkem popolnoma zatrt. Sploh manjkajo osebe, ki bi ga hotele voditi. Dogodki, ki so pred enim mesecem zastrupljali medsebojne odnošaje, so urejeni.

Za sprejem čehoslovaških parlamentarcev

BEOGRAD, 22. (Izv.) Predsednik narodne skupščine Marko Trifkovič je obvestil min. predsednika Uzunovića, da so priprave za sprejem čehoslovaških parlamentarcev skoraj popolnoma končane. Z ozirom na včerajšnje izjave Uzunovića smatrajo parlamentarni krogi, da so imele namen dementirati razne alarmantne vesti, ki so se v zadnjem času pojavljale o predstoječih izpremembah v vladi.

BEOGRAD, 22. (Izv.) Potem, ko je predsednik narodne skupščine Marko Trifković govoril z Uzunovićem, je imel sestanek s šefom demokratske stranke Davidovićem. Razpravljala sta o zastopu opozicijonalcev pri sprejemu čehoslovaških parlamentarcev in sklenila sta, da bo opozicija pri tem sprejemu sodelovala, za kar se bo sestavil poseben medstrankarski parlamentarni odbor, ki ima vse pripraviti za sprejem tovarišev. Pogram še ni definitivno določen. Čehoslovaški parlamentarci bodo obiskali tudi Dubrovnik in nekatere druge kraje.

Hrvatski federalisti in vprašanje pregrupacije vladne večine

BEOGRAD, 22. (Izv.) V času, ko je bil ministraski predsednik Uzunović na Bledu, se je nahajal tamkaj tudi bivši zunanji minister in sedanji vodja hrvatske federalistične stranke dr. A. Trumbić. Sedaj se naknadno dognava, da je bil dr. Trumbić pred odhodom kralja v inozemstvo trikrat pri njem v avdijenci ter se je v avdijencah pogovarjal o stališču federalistične skupine in o škodljivosti dejstva, da ni bila ta skupina povabljena k pogajanjem za pregrupacijo vladne večine. Dr. Trumbiću je bilo ob tej priliki sporočeno, da bi bil Uzunović pripravljen sprejeti v vlado tudi hrvatsko federalistično skupino, ako bi se odpovedala svojim načelnim zahtevam, oziroma federalistični ureditvi države. Glasom razširjenih vesti je dr. Trumbić obetal, da bi bili hrvatski federalisti pripravljeni tudi pod temi pogoji vstopiti v vlado.

Arbitražna pogodba med Jugoslavijo in Madžarsko

ŽENEVA, 22. Glavni gospodarski odbor skupščine Družbe narodov je končal razpravo o finančni obnovi Madžarske. Jugoslovenski delegat Avramović je ob splošnem odobravanju izrazil svoje veselje, da je finančna obnova Madžarske dosegla končnoveljaven uspeh. V odnošajih med Madžarsko in Jugoslavijo je opažati resno zboljšanje. Med obema sosednima državama vlada dobro razmerje, zato so se zmanjšale težkoče, ki so nastale po vojni. Ureditev nerešenih vprašanj med obema državama ter sklep gospodarskih in drugih dogovorov se pričakuje v kratkem.

BUDIMPEŠTA, 22. «Magyar Orszag» objavlja danes poročilo iz Beograda, po katerem je bila med Jugoslavijo in Madžarsko sklenjena arbitražna pogodba, ki je slična avstrijsko-madžarski pogodbi. Njen politični pomen obstoji v tem, da je prejšnja nespravljiva napetost med Madžarsko in Jugoslavijo popustila in da je Madžarska prvič sklenila diplomatski dogovor s sovražno državo, ki je interesirana pri trianonski pogodbi.

Čehoslovaški parlament se bo sestal prihodnji mesec

PRAGA, 22. Predsedstvo poslanske zbornice je s tremi proti dvema glasovoma odklonilo predlog socijalističnih strank, naj se takoj skliče parlament. Sprejet je bil predlog, po katerem se predsednik pooblašča, da stopi v stike z vlado glede sklicanja parlamenta za oktober. Otvoritvena seja bo najbrž 14. oktobra, po povratku čehoslovaških parlamentarcev iz Jugoslavije.

Sklicanje francoskega parlamenta

PARIZ, 22. «Matin» pravi, da se bo francoski parlament spet sestal čez mesec dni in sicer med 20. in 25. oktobra.

Zasedanje Družbe narodov

Mednarodna gospodarska konferenca se bo vršila prihodnje leto

ŽENEVA, 21. Včeraj je razpravljala skupščina Družbe narodov o delovanju raznih komisij ter odobrila poročilo o naseljevanju grških beguncev. Sprejeta resolucija jemlje na znanje z zadovoljstvom do sedaj storjeno delo in izraža obenem upanje, da se bodo našla primerna sredstva za dokončanje pomožne akcije. Grški zastopnik Caclamanos se je zahvalil v imenu grške vlade za dejansko pomoč Družbe narodov v vprašanju grških beguncev.

Nadalje je skupščina Družbe vzela na znanje pismo generalnega tajnika o naselitvi armenskih beguncev v sovjetski Rusiji v republiki Erivan. Poročilo, odobreno po Svetu Družbe, ugotavlja, da je naselitev armenskih beguncev mogoča edino s pomočjo privatnih doneskov. Nato je skupščina odobrila resolucijo, s katero se pozivljajo vlasti, naj čim prej ratificirajo ženevsko konvencijo o pobijanju trgovine z opijem tako, da bo imel tajnik Družbe dovolj ratifikacij na razpolago, ko vstopi konvencija v veljavo.

Skupščina je na včerajšnji dopoldanski seji razpravljala o vprašanju priprav za svetovno gospodarsko konferenco. Francoski delegat Loucheur je še enkrat opozoril na veliko važnost te konference, ki naj bi se čim prej sestala. Nemški delegat Rheinbaden je podpiral izvajanja Loucheurja ter je poudarjal, da je le na mednarodni podlagi mogoča sanacija nezdravih gospodarskih razmer v mnogih državah Evrope. Skupščina je odobrila poročilo francoskega zastopnika Loucheurja o delu pripravljalne komisije za sklicanje mednarodne gospodarske konference. Skupščina je konštatirala, da težak gospodarski položaj sveta zahteva pospešenje dela pripravljalne komisije za sklicanje gospodarske konference. Navzlic opoziciji Anglije je sprejela skupščina Družbe narodov predlog, da se skliče svetovna gospodarska konferenca še pred koncem leta 1927. Po poročilu salvadorskega delegata Guerrera je skupščina odobrila dela komisije za kontrolo nad izdelovanjem orožja in municije. Istotako je odobrila poročilo japonskega delegata Nagaija o delovanju komisije za varstvo žen in otrok. Razne komisije so nadaljevale z delom popoldne.

Sklicanje razorožitvene konference

ŽENEVA, 22. Komisija Družbe narodov za razorožitev je sklenila sklicati mednarodno razorožitveno konferenco do septembra 1927., ako se ne pojavijo stvarne težave.

MADRID, 22. Ministrski svet je sklenil sprejeti povabilo Družbe narodov k udeležbi na razorožitveni konferenci.

Mednarodni kongres poštnih uradnikov

PARIZ, 22. Te dni se je otvoril na Sorbonni mednarodni kongres poštnih uradnikov, na katerem je zastopanih 480.000 kolegov.

Venizelos noče kandidirati za predsednika republike

PARIZ, 22. Listu «Petit Parisien» poročajo iz Aten, da so ponujali mesto predsednika grške republike Venizelosu, ki pa ni hotel sprejeti.

Otvoritev parlamentarnega zasedanja na Holandskem

HAAG, 22. Kraljica je včeraj otvorila novo parlamentarno zasedanje. V kronskem govoru je kraljica naglašala, da je položaj naroda zadovoljiv v mnogih pogledih, čeprav bo treba premagati še nekatere težave. Povdarjala je tudi, da se Holandska nahaja v najboljših prijateljskih odnošajih z drugimi narodi ter je izrazila svoje zadoščenje nad dejstvom, da je Družba narodov z vstopom Nemčije pridobila na ugledu in na veljavi. Kraljica je izjavila, da bo vlada v kratkem sklenila arbitražne pogodbe z raznimi državami in da bo nova ustava za holandsko Indijo stopila v veljavo tekom prihodnje pomladi.

Angleški protest radi dogodkov na Jang-Tse-Kjangu

PEKING, 22. Angleški poslanik v Pekingu je poslal kitajski vladi noto, ki se nanaša na zadnje napade proti angleškim ladjam. Nota pravi, da so ti napadi prava tolovajstva, ter zahteva, da kitajske oblasti nemudoma izroče zaplenjene angleške ladje.

Revolucija v Nikaragui še ni udušena

MANAGUA (Nikaragua), 22. Vlada republike Nikaragua naznanja, da so vstaši skušali včeraj zasesti Ramo, pa so jih vladne čete pognale v beg po hudem boju, ki je trajal cele tri ure. Vstaši so pustili na bojišču osem mrtvih in dvanajst ranjenih.

Nesreča na morju

STOCKHOLM, 22. V Baltiškem morju se je potopil švedski parnik «Dagnar». Deset mož je utonilo.

DNEVNE VESTI

Učiteljstvo in zakon o redukciji uradništva

Več učiteljev je že prejelo obvestilo od strani naučnega ministra, da se je proti njim uvedlo postopanje za odpust po zakonu o redukciji uradništva, ki velja tudi za učiteljstvo. Zakon daje takim učiteljem možnost, da se opravičijo na očitke, ki se navajajo proti njim. Dokler se ni tak priziv prizadetega končnoveljavno rešil in se ni uredilo njegovo stanje z ozirom na pokojnino ali na odpravnino (če kdo še ni doslužil 15. leto), ima učitelj vse pravice, ki jih je imel do prejema ministrskega obvestila, bodisi z ozirom na plačo, na stanovanje ali na druge ugodnosti. To pa seveda le, če je pravočasno napravil priziv. — Objavljamo to v informacijo učiteljstva, da ne bo brez potrebe zbegano in da se bo znalo ravnati. Opiraje se na določbe zakona si bo prihranilo nepotrebne neprilike in bo čakalo rešitve odpustnega postopka. Odpravnina znaša — kakor že javljeno — toliko dvanajstin plače, kolikor službenih let (do 15.) ima prizadeti. Najnižja odpravnina je pet dvanajstin plače.. O načinu likvidacije odpravnine bomo še poročali.

Reforma pokrajinskih svetov

Včeraj smo izrazili mnenje v zvezi s poročilom o imenovanju novih poteštatov, da bo morala slediti dosedanjim ustavnim reformam tudi reforma pokrajinskih svetov. Glasom vesti iz Rima se dela v notranjem ministrstvu na tej reformi v zadnjem času z vso vztrajnostjo. Delo vodi osebno notranji minister Federzoni. Kakor se zatrjuje, bodo vse priprave gotove še pred koncem tega meseca, tako da bo mogel minister Federzoni predložiti svoj načrt ministrskemu svetu že v prihodnjem zasedanju.

O podrobnostih te reforme ni še znano nič določenega.

Dopisovanje v liste

Prejeli smo sledeči dopis iz občinstva ter ga z zadoščenjem priobčujemo:

«Edinost» deluje že delj časa na to, da bi mladina kolikor mogoče plodno in marljivo dopisovala v liste, za kar naj ji bo na tem mestu izrečena moja javna zahvala. Tudi tisti, ki poprej mogoče niso pisali v noben list, so potom vabila in vzpodbude naše «Edinosti» dobili pogum ter začeli pisati. Nekateri, posebno neizobraženi, se bojijo poslati kak dopis v list, misleč, da se ta ne bo objavil, ker je preveč preprosto pisan itd. Ko pa so čitali v «Edinosti», da ta vabi k dopisovanju v liste vse od kraja: stare in mlade, izobražene in neizobražene, tedaj so se tudi oni opogumili in začeli pridno pisati.

Z dopisovanjem v liste se posebno kmetska in delavska mladina, ki ni posečala kakih višjih šol, zelo veliko izobrazi, ker si bistri um in se vadi izražati svoje msli. Večkrat ima oni, ki malo ali pa sploh nič ne piše, kako dobro misel, a ne ve, kako bi jo izrazil oziroma zapisal in jo del na papir. S pogostim dopisovanjem v liste pa se ta nedostatek kaj hitro odpravi. Parkrat bo šlo bolj težko, a s pogostimi vajami se bo vsakemu, ki ima kaj soli v glavi, dopisovanje v liste tako omogočilo in priljubilo, da bo čutil pravo potrebo pisati. Zatorej naj vsi oni, ki se do sedaj še niso odzvali povabilu «Edinosti», začnejo pridno dopisovati v naše liste. Saj je v vsaki vasi vedno dovolj gradiva, ki se ga lahko pošlje v časopis. Pazljiv opazovalec življenja in delovanja človekovega bo vedno dobil kaj takega, kar bo vredno poslati v «Edinost» ali pa v kak drug slovenski časopis.

Ponekod sem opazil in parkrat že tudi sam skusil na lastni koži, da nekateri ne razumejo, kolike važnosti za našo javnost je dopisovanje v liste. Nič ne pomslijo, koliko se mladina s pisanjem izobrazi in koristi sebi in celemu okraju, ampak kar na slepo udrihajo po ubogem dopisniku.

Ko se priobči v kakem listu dopis iz njih vasi, si ne dajo poprej miru, dokler ne izsledijo dopisnika. Potem pa ga začnejo zasmehovati in se iz njega norčevati, češ: «Glej ga, ta je tisti, ki nas vlači okrog po časopisih!» Ubogi dopisnik zgubi potem seveda ves pogum za nadalnje dopisovanje in da se mu z njimi ni treba prepirati in se jim opravičevati, raje opusti ta nehvaležni posel in ne pošlje nobenega dopisa več v list.

Skusil sem — kakor že gori rečeno — že tudi sam, ko so me ti «junaki» preganjali, ko so enkrat zvedeli, da sem jaz pisal gotov dopis, čeprav jim radi tega še ni padla krona z glave, ker se njih dopis niti tiskal ni. Pri vsem tem pa je najbolj smešno to, da so to ljudje, ki se štejejo za Bog ve kako «izobražene». Oni imajo dopisnika kakega lista prav za neumnega in menijo, da je dopisovanje v liste naravnost greh. V resnici pa so le sami neumni, ker ne vedo, kaj je prav in kaj narobe, in ker jih v presojanju takih stvari najpreprostejši človek nadkriljuje.

Preprost kmet mi ni še nikdar ničesar očital, ko je zvedel, da sem kdaj poslal kak dopis v liste, ker ve in umeva, kako velikega pomena je za nas časopisje.

Ali ni torej onih, ki mislijo, da so kolikor toliko izobraženi, lahko sram, da jih mora preprost človek učiti olike in ceniti vrednost našega časopisja! Ali bi ne bilo bolje, da bi lepo vsi skupaj delovali za ljudsko izobrazbo, pri kateri igra nemajhno vlogo tudi časopisje?!

Dajte se prepričati vsi sovražniki časopisja, da se ljudstvo največ izobrazuje potom tiska. Skrbite, da bodo vsi — in tudi vi — dopisovali v liste, ker se s tem tudi čitanje časopisov zelo pomnoži. Ako bi od časa do časa bil iz vsake vasi priobčen kak dopis v «Edinosti», bi se ta gotovo v veliko večji meri čitala, kakor se sedaj. Ako namreč kdo, ki malo ali pa sploh ne čita časopisov, zve, da je v kakem časopisu dopis iz njegove vasi, bo hotel na vsak način dobiti dotični list in ga čitati. Ako pa bi se to večkrat zgodilo, tedaj bi se gotovo ščasoma tudi naročil nanj.

Zatorej pozivam posebno našo mladino, naj pridno piše v liste, ker s tem veliko koristi sebi in svojemu narodu.

Eden iz vrst mladine.

SMRTNA KOSA.

Včeraj je umrl tu v Trstu g. Josip Gregorčič, posestnik in gostilničar. Pokojnik je bil lastnik znane gostilne «Alla Bella Veduta» na Kjadinu. Bil je obče priljubljen ne samo med tamkajšnjimi domačini Kjadinci, temveč tudi med mnogoštevilnimi izletniki iz mesta, ki so se na povratku t. nedeljskega izprehoda ustavljali pri vljudnem in simpatičnem «Žnidarju». S svojim odkritim značajem, s svojo prijaznostjo in dobrotljivostjo si je stekel obče spoštovanje pri vseh, ki so ga poznali, brez razlike narodnosti.

Pokojnik je bil vzoren družinski oče, inteligenten in marljiv gospodar ter neomajen značaj, poštenjak, vedno požrtvovalno navdušen za vsak cilj vzvišene plemenitosti in človekoljubja.

Pogreb se bo vršil jutri v petek ob 14.30. Užaloščeni družini naše iskreno sožalje.

ZAPLENJENI

Včerajšnja številka «Edinosti» nam je bila zaplenjena. Razlogi nam niso bili še sporočeni.

PRED PRIZNANJEM SINDIKATOV

Po zakonu o sindikatih mora biti sindikat priznan s kr. odlokom, da more potem vršiti one naloge, ki so mu odmerjene po omenjenem zakonu. Do sedaj so bile dovoljene razne zveze državnih nameščencev, a sindikati, t. j. stanovska društva delavcev in delodajalcev niso še bila priznana. Kakor se sliši, pa se bo začelo z objavljanjem tozadevnih kr. odlokov v uradnem listu še pred koncem tega meseca, nakar bodo sledila drugo za drugim priznanja posameznih sindikatov.

S priznanjem potom kr. odloka zadobijo sindikati juridično osebnost ter predstavlja vsak izmed njih ves tisti stan, katerega ime nosi. Obenem z objavo kr. odloka o priznanju se objavijo tudi pravila sindikatov.

TEČAJI ZA PODČASTNIKE

Poveljništvo vojaškega okraja v Trstu sporoča okrožnico vojnega ministrstva, ki odreja, da se začnejo tečaji za podčastnike 1. decembra 1926. V te tečaje se sprejmejo:

a) novinci letnika 1906, ki so bili v pričakovanju teh tečajev začasno oproščeni od službe.

b) vojaki, ki se nahajajo sedaj v aktivni službi;

c) mladeniči, ki dovršijo do 30. septembra 1926 sedemnajsto leto starosti, če se obvežejo kot navadni prostovoljci k triletni službi;

č) naborniki letnika 1907, če so že bili potrjeni. Tisti, ki do 1. decembra niso še bili potrjeni, se lahko sprejmejo kot prostovoljci;

d) novinci letnika 1907 in prejšnjih letnikov, ki so dosegli skrajšano dobo službe, če se odpovejo tej ugodnosti;

e) vojaki, ki so že odslužili in niso presegli 1. decembra t. l. 26. leto;

f) nepotrjeni letnikov pred 1907., če vstopijo kot prostovoljci.

Prosilci morajo imeti spričevalo vsaj črez 4 razrede ljudske šole. Prošnje naj se naslavljajo na poveljništva onih armadnih zborov, v katerih področju se nahaja tečaj, ki si ga je prosilec izbral. Prošnje se vlagajo na pristojnem poveljništvu vojaškega okraja, naj se pišejo na kolkovni poli za 2 liri in naj se vpošljejo čim prej, a najkasneje do 31. oktobra.

IZ URADA POLIT. DRUŠTVA «EDINOST» V TRSTU.

Za dijaško Matico leži pri nas pismo; naj ga upravičenec dvigne. Tajništvo.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG.

22. 9. 1926.

Danes je bil nad vse živahen. Lepa množina blaga je privabila mnogo kupcev in kupčije so šle v lepem redu svojo pot. Malo blaga je zaostalo.

Presenetila je silna množina češpelj (200 centov), ki so bile vse razprodane. Tudi krompir se je danes skoro častno odrezal. Bilo ga je na trgu 65 centov. Izmed zeljnatih vrst je bilo na trgu največ vrzot, ki so dosegle količino 23 kvintalov. Fižola je bilo na trgu skupno 15 centov.

Grozdje začenja zavzemati važno stališče na tržaškem trgu. Danes ga je bilo na trgu 73 kvintalov. Sad je lep, zrel. Fige so dosegle množino 61 kvintalov in breskve 35 kvintalov.

To so razmerno lepe številke in ako pomislimo, da je bilo skoro vse blago razprodano, je trg danes bil precej dober. Cene današnjega trga so bile sledeče:

Zelenjava: Radič 100—430; pesa rudeča 80—100; pesa bela 100—120; korenje 70 do 100; buče 100—280; špinača 160—300; grah 250—280; šelen 100—120; fižol v stročju zelen velik 100—250; fižol v stročju za luščenje lisast in svetlorumen 200—250; fižol nov 160—220; fižol v stročju zelen mali 200 do 300; zelje belo 90—120; karfijoli 100 do 130; vrzote 90—100; melancane 120—240; paradižnik 40—70; paprika 100—160; krompir 45—60; čebula 50—70. —

Sadje: Češplje 30—70; breskve 140—600; hruške 120—280; jabolka 60—180; fige 50 do 90; mejagrane 100—130; kutnje (jabolka) 60—180; grozdje 160—360; melone 60 do 80; limone 20—35 L za zaboj. —

Izredno odlikovanje našega terana.

Prejeli smo:

G. Pečar Ivan, ki ga Kraševci in Openci poznajo zgolj pod imenom «Mičel», restavrater na Opčinah, je bil tekom zadnjih dveh let glavni odjemalec našega zdravilnega, kraškega terana. Pa je njegova restavracija tudi priljubljena in vedno polna gostov, predvsem ljubiteljev terana. Vzrok te dobro tekoče trgovine je predvsem dejstvo, da je g. Pečar pošten in da toči njegova restavracija res pristno in prvovrstno kapljico, kot jo pridela naš, kraški vinorejec. In ravno v tem je zadoščenje in korist tako konsumenta kakor tudi producenta.

Ta naša in njegova poštenost je našla svoje zadoščenje v tem, da je III. mednarodna razstava slavnega kopališča Montecatini (III. Esposizione Internazionale Bagni Montecatini) dodelila g. Pečarju sledeče priznanje:

Gospodu Ivanu Pečarju,
restavraterju na Opčinah.

Štejemo si v čast, da Vam obvestimo, da Vam je bilo na podlagi člena 11. pravilnika tukajšnje razstave dodeljeno priznanje

velika nagrada in zlata svetinja za razstavljeni kraški teran.

Temu visokemu odlikovanju se kraški trtorejci z vsem navdušenjem pridružujemo in tem potom izrekamo g. Pečarju svoje najiskrenejše častitke.

Exempla trahunt!

Kraški vinorejci.

Društvene vesti

ČLANI PEVSKEGA ZBORA «GLASBENE MATICE» V TRSTU se opozarjajo na sestanek, ki se bo vršil danes zvečer ob 7.30 v dvorani Konzumnega društva pri Sv. Jakobu.

— **Slov. akad. dr. Balkan:** Danes ob 20.30 redni sestanek. Člani so naprošeni, da se sestanka v čim večjem številu udeleže. — Predsednik.

TELESNA VZGOJA

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE

Uradno poročilo seje 22. sept.

Dne 29. t. m. se bo vršila seja širšega odbora II. Začetek ob 21. uri.

Nedeljski sportni dan na igrišču «Obzora».

Ob 13. uri točno nogometna tekma med mešano četo «Obzora» proti I. četi «Sparte» - Škedenj.

Ob 15. uri končna tekma hazene za prvenstvo S. U. med S. D. Adrio in S. K. Olymp.

Ob 16. uri 30 min. nastopi tržaška nogometna raprezentanca A : raprezentanci B.

Sodnik tekme hazene g. M. Pavlovič. Nogometno tekmo sodi g. Bartoncelj.

G. Koruza A. je naprošen, naj se snide v nedeljo 26. t. m. z ostalimi funkcijonarji S. U. na igrišču «Obzora» točno ob 13. uri.

T. V. L. A.: Vzpodbujevalni lah. atletski meeting se vrši v prvi polovici oktobra. Na sporedu so damske in moške discipline. Toliko v prednaznanilo atletom. Komisar.

TURNIR ZA KUPO G. DR. DORČE SARDOČA

Poročilo vodstva turnirja. — Sklepi sestanka z dne 21. 9. 1926.

Tekma Obzor - Prosveta, ki je bila v nedeljo 19. t. m. prekinjena radi teme, se ponovi dne 3. oktobra. Začetek ob 16. uri. Istega dne se vrši tekma Adria - Sparta; začetek ob 14. uri. Sodnika in komisarja teh tekem javimo naknadno.

Vodstvo turnirja.

REZULTATI LAHKO ATLETIČNEGA MEETINGA

v Kobaridu dne 19. sept. 1926.

Tek 80 m (finale): 1. Perinčič Anton (Audax - Kobarid); 2. Jež Franc (Sparta - Gorica); 3. Rakušček Jožef (Audax - Kobarid).

Met krogle kg 7.50: 1. Perinčič Anton m 9.60 (Audax - Kobarid); 2. Gruntar Paul m 8.50 (Audax - Kobarid); 3. Mlekuš Oskar m 8.30 (Čuklja - Bovec); 4. Mihelič m 8.30 (Čuklja - Bovec). Enakovredna.

Met kopja: 1. Perinčič Anton m 40.05 (Audax - Kobarid); 2. Jež Franc m 30.40 (Sparta - Gorica); 3. Manfreda Andrej m 29.30 (Audax - Kobarid); 4. Rakušček Jožef m 29.30 (Audax - Kobarid).

Skok v daljino: 1. Perinčič Anton m 5.80 (Audax - Kobarid); 2. Jež Franc m 5.45 (Sparta - Gorica); 3. Bonež Jožef (Audax - Kobarid).

Meeting je izpadel zelo dobro, kar jasno kažejo lepi doseženi rezultati, ki so mnogo boljši od onih pri prvenstvu v Trstu. — Sodnika: gg. M. Miklavič in I. Lazar.

S. O. Audax (Kobarid) - Čuklja (Bovec) 2 : 1

v Kobaridu 19. septembra

Ob 5. uri točno, po zaključitvi lahkoatletičnega meetinga, se prične revanšna nogometna tekma med zgoraj omenjenima četama pod nepristranskim sodstvom g. Kozmine iz Gorice.

Žoga je pri «Čuklji». Že s početka se igra drži z večine sredo, razen tu pa tam stresenih napadov z ene ali druge strani, ki so pa vsi brez vsakega zaključka, kajti oboja obramba «dela». Okoli 10. minute Audax napada: desno krilo strelja, toda na svojem poletu, v kazenskem prostoru, sreča žoga roko branilca «Čuklje»: enajstmetrovkal, ki pa konča pri vratarju. Igra se obrne, «Čuklja» je v «kornerju» Audaxa. Še nikakega uspeha, kajti brani Radinja. Nato lep napad Audaxa: centerhalf stopira, driblira, poda centru — kot s topa sprožen strel — goal!! 23. minuta. «Čuklja» hoče reagirati, igra z večjo vnemo, toda Audax je popolen in gospodari nad igro. Imamo priliko prisostvovati lepim napadom Audaxa in vztrajni obrambi Čuklje. Center pošlje močno žogo v cilj — drugi goal za Audax. Do konca prvega polčasa krasna in požrtvovalna igra obeh čet.

Drugi polčas se pa bistveno razlikuje od prvega: Audax, gotov v svojo moč, se noče popolnoma izčrpati, medtem ko Čuklja napenja vse svoje sile. Prostih strelov precej, ki skoraj popolnoma odpravlje lepo in kombinirano igro, ki postaja vedno bolj težka, čim bolj se bliža konec. 30 minut igre je ena sama in dolga monotonija: žoga se valja po sredi od konca do konca in se končuje vedno zunaj igre. V zadnjih minutah prešine Bovčane nov duh — želja in volja po zmagi (katero so sicer imeli tudi poprej, to, da si ne bo kdo tega napačno tolmačil!), ki jim daje moč in spravlja Audax v obrambo. 35. minuta: Centerhalf Čuklje streija iz gneče pred vratiı vrli vratar, sicer, skula brambo — zaman! Bovčani so zabili prvi in edini goal ter s tem rešili čast dneva. Do konca Čuklja napada, toda Audax še trdnje brani to, kar si je že v prvem polčasu častno pridobil — zmago.

Š. O. Audax vabi svoje člane prve čete in vse druge «stare» sportnike in sportnice iz Kobarida k izrednemu občnemu zboru v soboto 25. sept. 1926 ob 9. uri zvečer v društvene prostore. — Odbor.

Naročajte in širite „EDINOST“

Iz tržaškega življenja

Hotel v smrt, ker je prišel ob službo.

V hotelu «Brioni» v ulici Ginnastica, kjer je bil nastanjen, si je včeraj zjutraj skušal vzeti življenje 39-letni uradnik Miro Moreni, stanujoč v Čarboli zgornji št. 3; hotel si je porezati žile na levem zapestju, toda očividno mu je v usodnem hipu odrekel pogum, kajti z brivno britvo, ki jo je rabil v to svrho, si je zadal le neznatne rane. Na njegovo ječanje je prihitela sobarica, ki je takoj obvestila o dogodku ravnatelja hotela. Na telefonično zahtevo je prihitel na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki je Moreniju izlečil in obvezal rane, ozdravljive v par dneh, ter ga dal nato prepeljati v mestno bolnišnico. Ker so zdravniki dognali, da je nesrečni mož bolan na živcih, so ga tam tudi pridržali.

Kakor so doznali policijski organi, si je Moreni stregel po življenju iz obupa, ker je bil te dni odpuščen iz službe. Vodil je tržaško zastopstvo založniške družbe Paravia & Co iz Turina, pa je v zadnjem času baje začel zanemarjati službene posle; zato ga je glavni nadzornik družbe, ki je te dni prišel v Trst nadzirat, kako posluje zastopstvo, odpustil iz službe.

Prigoda varane mladenke.

Sinoči okoli 20. ure so bili ljudje, ki so se mudili v ulici Cavana, priča nenavadnemu prizoru. Ob tisti uri je vozil po omenjeni ulici avto, v katerem se je peljal s svojo ženo trgovec Ernest Muran, stanujoč v Čarboli zg. št. 124. Ko je avto privozil do vogala ulice Felice Venezian, je neka mlada ženska nenadoma skočila predenj. Čeprav je to dejanje presenetilo Murana, ki je vodil avto, je vendar pravočasno zavil v stran in ustavil tako da je avto žensko le nalahko dregnil. Padec ni imel za neznanko hudih posledic, toda radi velikega razburjenja je imela živčni napad. Gosp. Muran je priskočil ženski na pomoč, jo posadil v avto ter jo prepeljal v mestno bolnišnico. Ko se je nekoliko pomirila, se je ženska ,ki je bila spoznana za 18-letno Valerijo Fabris, stanujočo v ulici Vespucci št. 61, povedala, da je skočila pred avto s samomorilnim namenom. Njenemu nenavadnemu samomorilnemu poskusu so dale povod precej zamotane peripetije nesrečnega ljubezenskega razmerja, ki ga je imela svojčas z nekim mladeničem, bivajočim v Rojanu. To razmerje ni ostalo brez posledic; pred približno letom dni je Fabrisova povila dete. Tedaj so se pričele zanjo težave, kajti mladenič, ki ga je ona smatrala za očeta otroku, jo je pustil na cedilu; ne samo, da ni hotel nič slišati o poroki, temveč je celo odločno tajil očetovstvo otroka. Ker ni našla drugega izhoda iz svojega sitnega položaja, je Fabrisova te dni hotela rešiti zamotano zadevo na zelo originalen način; vzela je otroka in ga skrivaj ponesla pred vrata mladeničevega stanovanja. Poleg otroka je pustila listek, naslovljen na mladeničevo mater v katerem je navedla, da je redila otroka 13 mesecev in da je s tem storila zanj vse, kar je mogla; ker nima sredstev, da bi še dalje skrbela zanj, ga prepušča očetu, ki naj stori svojo dolžnost. Otroka so kmalu potem našli ljudje in ga prenesli v mestno bolnišnico, kjer so ga začasno sprejeli v materinski oddelek.

Ko je Fabrisova to zvedela in uvidela, da se njen skrajni poskus ni obnesel in da jo radi zapustitve otroka išče policija, se je hotela iznebiti svojih nadlog s skokom pod avtomobil.

Kakor je pa mogoče sklepati po njenih dejanjih, deklica ne more biti pri zdravi pameti. Ostala je v bolnišnici, ker se je pri skoku pod avto nekoliko pobila.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Osebna vest

V torek opoldne je odpotoval na svoje novo mesto g. Vekoslav Ujčič, farmacist v lekarni g. Pontonija v Raštelju. Bival je v Gorici med nami kaka štiri leta in pol ter si je pridobil radi svojega prijaznega in dobrega značaja nešteto znancev in prijateljev med nami. Poznala ga je radi njegovega poklica skoro cela goriška dežela, poznale so ga pa tudi vse naše prosvetne in druge organizacije, kjer je kot odbornik dajal na razpolago svojo bogato izobrazbo, izkušenost in pomirljivo spravljivost. Rodom Hrvat je pa nas Slovence bodisi literarno bodisi z drugih vidikov bolje poznal od nas samih ter nas znal ceniti po naših dobrih lastnostih, pa tudi v pravilnem razmerju uvaževati nekatere naše napake. Bil je s svojo pomočjo povsod zraven, kjer smo potrebovali njegove pomoči: Pri izdajanju naše knjige, pri doživljanju našega življenja na odru, v začrtavanju smernic in navodil za naše politično in prosvetno delovanje. Težave življenja naših umetnikov so dobile marsikedaj pri njegovih skromnih sredstvih začasno povoljno rešitev.

V njegovi soprogi gospe Piji smo našli ravnotako vse polno razumevanja in odprto roko za naše stvari in potrebe.

Prekrepko in pregloboko je bilo delovanje, vztrajnost in prizadevanje obojih za koristi našega naroda v teh krajih, da bi mogel ugasniti v njih spomin na nas, kot je žal ugasnil v tisočih drugih, ki so odšli odtod.

ŠOLSKE VESTI

Odpustno postopanje je uvidelo prosvetni minister tudi proti g. učitelju Rakovščeku J. v Sv. Luciji.

DRUŠTVENE VESTI.

V Tolminu so oblasti razpustile Rokodelsko bralno društvo. Društvo je ustanovil naš narodni probuditelj pokojni dr. Lavrič. Delovalo je nemoteno preko 45 (petinštirideset) let. Pred vojno je obstojala v Tolminu tudi še Narodna čitalnica. Ta ni bila po vojni obnovljena, delovalo je samo Rok. bralno društvo. Sedaj je razpuščeno.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici naznanja, da se vrši vpisovanje v glasbeno šolo vsak dan od 9. do 12. ure predp. v društvenih prostorih v Trgovskem domu, vhod via Petrarca št. 1. Sprejemajo se učenci za gosli in klavir. Vsak učenec pride dvakrat na teden k pouku ter plača mesečno 25 lir, vpisnina znaša 5 L. Odbor je sklenil, da oprosti učnine za nadaljne mesece enega revnega učenca, ki pokaže že v prvem mesecu prav dober napredek. S poukom se prične s 1. oktobra t. l.

Pevske vaje za ženski in moški zbor se bodo vršile ob navadnih dneh t. j. v ponedeljek in četrtek za ženski zbor, v torek in petek za moški zbor ob 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi, ki imajo veselje do petja, tudi če niso še peli v zboru in niso izvežbani v petju. Zato so pač pevske vaje, da se kaj naučimo.

Sklepi upravnega odbora furlanske pokrajine iz seje dne 21. septembra 1926.

Zadeve, ki so se odobrile: **Avčo:** Zamena zemljišča; **Gojače:** Občinski davek na obrtnice in pravilnik k davku na vozila in služinčad; **Kojsko:** Pravilnik k davku na napise; **Medana:** Odstop lastninske pravice kuracijske cerkve od cerkvene uprave; **Gojače:** Pravilnik k davku na pse; **Standrež:** Pogodba glede preskrbe električne energije.

Zadeve, ki so se odložile: **Podraga:** Volilo vdove Semenič; sprejem denarja mesto zemljišča.

Frančiškanske slavnosti.

Goriški odbor za frančiškanske slavnosti naznanja, da se bodo vršile od 23. septembra zvečer do 4. oktobra v cerkvi sv. Ignacija na Travniku izredne službe božje, s katerimi se proslavi spomin sv. Frančiška. Kot cerkvena govornika sta se določila: mons. Bignotti iz Adrie iz Cozzamelli iz Lodija. Propovedi bodo v obliki razgovora obeh govornikov in se bodo vršile ob 7., ob 18.30 in 20.30 Ta zadnja pridiga bo samo za moške. Zadnje tri dni t. j. 2., 3. in 4. oktobra bosta opravljala cerkvene slavnosti knezonadškof goriški in videmski nadškof. Popoldne bo procesija po goriških ulicah in sicer bo šla po istih ulicah, po katerih hodi navadno procesija na dan sv. Rešnega Telesa. Te zadnje dneve bo skrbelo za cerkveno petje nad osemdeset pevcev, ki jih bo vodil Seghizzi.

Konj ga je brcnil.

Ko je vpregel šestindvajsetletni Katalan Mihael konja, ga je ta nenadoma brcnil v levo koleno, da je voznik kar telebnil na tla. Zeleni križ je revežu nudil prvo pomoč, ko so se pa prepričali strežniki, da je poškodba huda, so ga peljali v mestno bolnišnico, kjer so ugotovili zdravniki, da ima zdrobljeno koleno.

Plačal pa nič...

Železniška policija je izsledila v vlaku potnika, ki se je vozil brez listka. Bil je to štiriindvajsetletni Henrik Oblak iz Idrije. Izjavil je, da si listka ni kupil enostavno radi okolščine, da ni imel niti ficka pri sebi, da se je pa moral peljati v Gorico, kjer namerava dobiti kako delo. Zaprli so ga in naznanili oblasti.

DORNBERG.

Nezgoda na cesti.

Po cesti, ki pelje iz Dornberga v Rihemberg, se je peljal na svojem vozičku dva in šestdesetletni tukajšnji posestnik Kavčič Franc. V bližini Rojčevega mlina je zadel ob voz avtomobil in sicer s tako silo, da se je voz prevrnil in vrgel Kavčiča na tla. Pri tem padcu si je zmečkal desno roko. Ljudje, ki so bili v bližini, so priskočili Kavčiču na pomoč, položili ga na voz in ga peljali k zdravniku, ki mu je izpral rano in obvezal roko.

VIPAVSKA DOLINA

Vojaške pokojnine

Prošnje za vojaško pokojnino napravlja za vipavsko dolino do 1. oktobra po naročilu političnega društva «Edinost» g. Jurca v Ajdovščini. Strankam iz vipavske doline torej ni treba delati dolgih poti do naših tajništev v Gorici in Trstu, ampak se lahko obrnejo kar na g. Jurca v Ajdovščini.

VRTOJBA

Huda nadloga

Pred približno enim tednom se je nekdo v našem dnevniku hudoval na komarje. Tožil je, koliko komarjev je v mestu in kako nadlegujejo speče meščane osobito v bližini potoka Kornja. Toda ta nadloga ni samo v mestu, povsod jo imamo in prepričan sem, da je je tu pri nas na deželi gotovo več ko pa v mestu. Vsako leto imamo več komarjev. Po naših sobah je kakor v kaki mesnci. Vsi smo otekli in zabuhli. Z raznimi sredstvi se bojujemo proti temu mrčesu. Uničujemo ga z metlo, podimo ga s prti skozi okna, sežigamo koščke, ki smo jih kupili v goriških mirodilnicah, zapremo vrata in okna, da bi moral vrag pocrkati, ko pa ležemo spat, že začne zopet koncert. Za vse imamo sredstva. Z uspehom se bojujemo proti mnogo manjšim bitjem, užugavamo bacile, pa da bi se komarjev ne mogli ubraniti! Dobro bi bilo, ako bi kak strokovnjak nasvetoval kako uspešno sredstvo v boju proti tem nadležnim, sitnim in slednjič tudi nevarnim komarjem. Naša hvaležnost bi mu bila zagotovljena.

Reška pokrajina

TRNOVO PRI IL. BISTRICI.

Sadna kupčija. Avtomob. vožnja.

Letos smo upali, da si bomo kaj pomagali s češpljami, ki so malone v vseh vaseh reške doline bogato obrodile. Lahko jih računamo na več sto vagonov, od katerih je bilo razmeroma zelo malo odprodanih. Najugodnejše je bilo v tem pogledu v okolici Drem, kjer so oddali mnogo vagonov nad 60 lir q, medtem ko je došlo k nam le par trgovcev, ki so plačevali trgane češplje po 50 lir. Koliko lepega sadja, sposobnega

za raznovrstno konserviranje, pojde v nič, koliko deset in stotisočakov bodo kmetovalci utrpeli! S ceno 25—30 lir za q češpelj za žganjekuho, kakor ponujajo te dni razni trgovci, si bodo malo pomagali in tudi domača žganjekuha (na kotle) ne nudi posebnih ugodnosti. Veliko sadu bodo kmetje krmili prašičem, s čemer bodo češplje siromaški vnovčene, oziroma dosti ga bo segnilo. — Kje tiči vzrok slabi kupčiji? Iščimo ga predvsem v neorganiziranem kmetskem gospodarstvu. Letošnja mizerna cena češpljam naj kmetovalca poučé, da ne bo svojega pridelka nikdar ugodno prodal, če bo preziral in omalovaževal ugodnosti, ki mu jih nudi edino vzajemno gospodarsko življenje. Kmetje, v zadruge! Več malih združenih posestnikov predstavlja velikega zemljaka, ki je zmožen svoje pridelke vnovčiti po ugodni ceni, ker si lahko postavi napravo, s katero na lahek način in z razmeroma manjšimi stroški pripravi dobro blago, zasleduje cene, poišče kupca i. t. d. Poglejmo le pri nas! Kaj so res tako velike ovire da bi ne zmogli vsaj ene zadružne žganjekuhe in sušilnice! Tako bi lahko vnovčili sadje (v tem slučaju češplje) na tri načine: pri ugodnih cenah bi prodali blago v svežem stanju, nasprotno bi šlo lepše v sušilnice, slabše v kotel.

Preudarnost in volja nas kmalu povedeta do uresničenja.

Skozi Trnovo in Il. Bistrico nismo tako varni. Čudno, da brezobzirna vožnja z auti, motocikliji in kolesi ni povzročila več nesreč. Ne maramo postati žrtve vrtoglavih rekordov in opozarjamo varnostne organe, da opozoré voznike na hitrost skozi te vasi, oziroma jih kaznujejo.

Znanost in umetnost

Zadnja pot kapitana Scotta.

Po Scottovem dnevniku in drugih virih priredil Pavel Kunaver. V Ljubljani 1926. Založila knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani. Strani 122 in 14 slik.

Broš. Din. 36, vezana Din. 44; poštnina Din. 2 več.

Marsikomu so še pred očmi krasne slike iz veličastnega filma «Scottovo potovanje na Južni tečaj», v katerem se je odkrivala grozna usoda tega drznega junaka. Zdaj leži pred nami knjiga, skrbno prirejena po njegovem dnevniku in najboljših virih; odgrinja nam tragedijo Scottovo, vmes pa kaže čarobno krasne, a smrtnih nevarnosti polne pokrajinske prizore iz dežele večnega snega, ledu in silnih viharjev, ter popisuje dogodkov polno življenje ptic in živali na južni celini.

Srce se trga človeku, ko bere poslednje Scottove zapiske. Knjiga je tudi lepo ilustrirana. Številne slike osvetljujejo tiste mogočne in strahotne pokrajine, kamor se je podal Scott, da bi posadil na Južnem tečaju angleško zastavo.

Mirne duše lahko trdimo, da lepšega potopisa dosedaj Slovenci še nismo imeli. Prireditelj se je oziral poleg tega tudi na to, da je knjiga pisana dramatično tako napeto, da je ne moreš odložiti, kakor hitro si se zaglobil v živahno pripovedovanje. V tem oziru prekaša slovenska izdaja marsikatero nemško, kjer brez potrebe utruja bralca dolgovezno znanstveno razmotrivanje.

Tiskovna zadruga je s to knjigo otvorila serijo med Slovenci najbolj pogrešanega čtiva: zanimivo za odrasle, pa poučno za mladino. Založništvo in Delniška tiskarna, ki je knjigo tiskala, sta nanjo lahko ponosna. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

FRANCOSKE REVIJE

V eni izmed zadnjih številk «Edinosti» smo se v glavnem seznanili z angleškim časopisjem; oglejmo si danes francoske revije. Francoska književnost je še vedno predstavnica elegantne evropske literature in skoro vsi evropski narodi hodijo v njeno šolo. Zato je v teh novih in modernih časih, ko sta časopis in revija postala vsakodnevna duševna hrana človekova — podobna kruhu — zelo zanimivo vedeti kakevrste revij imajo Francozi. V «Europäische Revue» iz Lipskega poroča o tem Henrik Jourdan in nam našteva francoske revije. Najimenitnejše med njimi — pravi Jourdan — nudijo tujcu sliko francoskega naroda v njegovem duševnem delovanju, v njegovi sodbi in v njegovem iskanju. — To so glavne! Številna kopica revij takozv. «mladih» ali pa «avantgardovcev», ki jim je navadno odmerjeno zelo kratko življenje, so važne in zanimive samo za onega, ki hoče na njihovih straneh zasledovati prve poizkuse pisateljev, ki so pozneje postali slavni.

Značilnost francoskega književnega žurnalizma je, da se vse revije zelo veliko pečajo s politiko in se tako dejansko dele v: revije desnice in revije levice. Največ prostora v njih zavzemajo politične in ekonomske rubrike in celo one, ki se na videz omejujejo le na čisto književnost, kažejo neko «evropsko posebnost». Prototip tradicijonalne francoske revije, ki ima obenem tudi daljno in slavno preteklost, je «Revue des deux mondes». Ustanovil jo je Buloz. Zaslužna je tudi radi največjih pesnikov zadnje polovice preteklega stoletja, a v današnji dobi popolno zaostaje. Je pa najbolj priljubljena revija pri visokem francoskem meščanstvu. Ima svoje sotrudnike med člani «nesmrtnih» (akademija), prinaša romane, zgodovinska znanstvena dela in zlasti različne — spomine.

Po njenih stezah hodi «Revue de Paris», čeprav mlajša. Ta je odprta tudi bodočim «akademičarjem» in na njenih straneh srečujemo imena: P. Morand, F. Carco, A. Maurois. «Revue de France», čeprav šteje šele šest let svojega mladega življenja, je rojena stara in spada kot ostali dve k oddelku tradicijonalcev. «Mercure de France» je živela svoje lepše čase; usatnovljena je bila pred 36 leti. Bila je glasilo simbolistov, steber in branik poetov, ki so se v tistih časih zdeli nekoliko prenapeti. Ko pa je ponehal vroči boj in so pisatelji povečini postali «neodvisni», je postala eklektična (izbirljiva). Še vedno je koristno poučevati se pri njej radi bogatega poročevanja o književnem gibanju izven Francije, vendar pa je celokupni obseg njenih polumesečnih zvezkov nekoliko preveč težak.

«Nouvelle Revue Française» je leta 1909 prevzela duševno nasledstvo «Mercure» in pričela takoj z dobrim uspehom napenjati svoje moči proti nekemu gotovemu cilju in se postavila na čelo nekega književnega pokreta. Jean Schlumberger je oznanil v njeni prvi številki povratek k intelektualnemu klasicizmu. Ta kriterij je bil znova poudarjen v začetku novejšega gibanja (1909), ko je Jacques Rivière izjavil, da je romanticizem in simbolizem mrtev in potrebna obnova klasicizma. To nujnost je često analiziral André Gide. Od leta 1919 do leta 1921 je N. R. J. po ljuti borbi zabredla na levo in postala «levičarsko glasilo». Slava in veljavnost njenih sotrudnikov, njihova neodvisnost od strani tradicijonalizma dela iz nje zelo živo in živahno glasilo, tisto, ki ga vsak mesec čakajo čitatelji z veliko nestrpnostjo. V zadnjih časih je postala tudi ona eklektična, izgubivši nekoliko svojo jasno fizijonomijo.

Revije kot «Commerce», «Le Navire d'argent», ki je pred kratkim prenehala, «Revue nouvelle» imajo nekt skupen značaj (v tem, da se trudijo, da bi spravile na program nekaj velikih (slavnih) imen Francozov in tujcev; ne vodijo nikakih književnih pokretov, vršijo le nalogo duševnega izmenjavanja).

«Revue Universelle», ustanovljena letą 1920. od realista Jacques Bainville, ima značaj kritične revije, v njej so zastopani različni kritiki, zlasti one Maritain-ove o neo-tomizmu.

Katoliške revije so «Correspondant», «Revue des jeunes», «Revue hebdomadaire».

Predstavitelji «evropejstva» so «Revue européenne», ki je stara le tri leta, in «Europe», ki so jo vodili nekoč unanimisti (slogaši), zaščitnica Romain Rolland-a, v njej je poudarjen internacijonalizem po vzoru idealov Whitman-a. Zadnji literarni pokret je ustvaril «Revue surréaliste», nova filozofska tendenca diha iz zvezkov najnovejše «Esprit».

V ostalem pa, končuje Jourdan, je večina francoskih revij informativnega značaja. Nimajo več svojih ostrih značilnih potez, kajti pisatelji prehajajo svobodno na poti svojega razvoja od ene k drugi. Izven države je «Revue de Genève», izboren primer kritične objektivnosti, ki ga pa ne nudijo njene mnogoštevilne francoske sestre.

Jat.

Ivo Lasič:

Od Lida do Pariza

(Dalje; gl. «Edinost» od 9. in 21. sept.)

Pariz.

Vem, da postajate nestrpni, in že prisluškujem kakor neviden demon pestri družbi prijateljev in znancev: Glej ga, še ne bo končal...

Pomislimo, da se nahajamo med kulturnimi Francozi, onimi kavalirji finese in do skrajnosti precizne uglajenosti, ki nas mahoma osvajajo s svojo ljubko in prirojeno prijaznostjo, s svojo brzo in prijetno donečo govorico. Kaj bi rekli in kako bi začudeno strmeli nakrat, če bi se začuli preplašeni glasovi kakor takrat: Francozi gredo! In mi bi niti ne vedeli, da izglajeni in fini Francozi nosijo dolge, široko moleče n malo fine — brke. Pa bi se morda katerim zgodilo, sodeč po zunanjosti lica, da bi zamenjali «hiperkulturnega» Francoza s katerikoli sinom kršnega Balkana. E, vidite — ne bodite nestrpni!

Marsikateri naš kavalir pa bi gledal, da ne zamudi ugodne priglike nekoliko podvoriti lepi in mikavni Parižanki...

Tudi Parižanke so že skoro pozabile, da so nosile dolge lase. Mnogo časa! Zato je mogoče skrbnemu opazovalcu že opaziti ob golini lepega vratu še kratke, skrivajoče se kodrčke, ki bengljajo prav ganljivo izpod razkošnega klobučka zadnje pariške mode.

V Parizu moramo ločiti dve vrsti ljudi: Parižane in tujce. Prvi so Francozi, in sicer pravi Francozi, k drugim spadajo ljudje iz celega sveta. Nekoliko o prvih. Pariz je duševno središče cele Francije. V njem se zbira elita francoskega naroda. V Parizu nastajajo znameniti pesniki, pisatelji, državniki, umetniki in znanstveniki, ki hranijo z duševno hrano ne samo francoskega, nego i druge narode še danes. Zato med tujci Pariza se ne nahajajo samo internacijonalni zapravljivci po poklicu, izživela ruska aristokracija, lopovi svetovnega slovesa ali pariških nočnih zabav željni mladeniči ali morda drzni in nevarni apaši! ne, Pariz je tudi središče duševne elite vseh kulturnih narodov sveta. V Quartier Latin blizu Sorbone mrgoli ljudi raznih jezikov. Tam vidimo hladne in mirne Angleže, Amerikance, male Japonce, Kitajce, črne Zamorce in napol črne mulate kdove iz katerih krajev. In mnogo mnogo drugih že priznanih duševnih veličin, ki se v Parizu izpopolnjujejo. To bi bila kratka slika pariške družbe.

Pariz je vsestransko ogledalo Francozov in njih lepe in bogate domovine Francije. Malokateri narod pa je tako ponosen na svojo domovino kot Francoz. Štirinajstega julija vsakega leta je francoski narodni praznik kot spomin na začetek francoske revolucije. Že davno so se nekdanje Tuillerije — bivši kraljevski dvorec zarastle z lepimi nasadi, že davno je razpadla znana ječa Bastille, kamor je bil izvršen prvi naskok revolucijonarjev, ali v dušah vseh Francozov, posebno pariških, se vlečejo ti spomini kot nepretrgana jeklena veriga.

Ta dan nam je bilo usojeno biti ravno v Parizu. Nam se je nudilo nekaj novega, nekaj izredno pariškega, tipično francoskega, nekaj nikdar še ne videnega. Proslavljanje zgodovinskega dne ni bilo kaka mirna manifestacija z običajno službo božjo v slovenskim stilu, nego pravo norenje, divjanje, razkošnost — pust. Kdor je videl, bo spoznal, da je nepopisno. Lampijoni, baloni, rakete in še kdosigavedi kake vrste nočne iluminacije visijo čez ulico, v kavarnah, na mostovih itd., ali letijo v jasno pariško noč. Po Seni se ziblje barka z bakljadami in v njej veseli Parižani okinčani s posebnimi «škrniclji» na glavi, ki jih prodajajo za frank po celem Parizu. Zvečer se raja in pleše v popolni francoski svobodi na prosti ulici.

In istega dne, ter še drugega in tretjega — slavnost traja tri dni — je bilo mogoče kolikor toliko spoznati karakter današnjega Francoza. Znano je sicer, da je Francija partikularistično silno razdeljena dežela, da ima vsaka provinca svojo specifično in veliko tradicijo, vendar malo prej sem omenil, da je Pariz duševno središče Francozov, in tako moramo soditi po Parižanu tudi ostale sinove in hčere Francije. Naj povem samo par špecijalitet o Francozih.

Že ko smo prestopili mejo ob rivijeri, smo mogli opaziti precejšnjo razliko med Francozi in Italijani. Nisem toliko poklican podati tu kako študijo z antropološkega, socijalnega ali etnološkega vidika o Francozu; navržem samo par opazk. Predvsem mi je padla pri pogledu na fizijognomijo v oči ona karakteristična poteza obraza, ki bi jo naslovil z — izživelostjo. Ni to fraza! Vse nadaljnje opazovanje me je samo potrjevalo v mojem mišljenju. Še posebno Pariz! Brez dvoma imajo oni z ozirom na svojo visoko stopnjo civilizacije mnogo bolj iztančeno, prefinjeno in naglajeno fizično in psihično življenjsko delovanje, ekstremni izrastki načina njihovega življenja pa se ne dajo izbrisati. Mogel bi jih našteti mnogo; pa bi me zapeljalo predaleč. (Dalje.)

Gospodarstvo.

LOV NA TUNE

Velikega pomena za obrežne kraje sredozemskega, zlasti pa jadranskega morja, so tuni, ribe do treh metrov dolge, ki preplavljajo ob gotovih časih v določenih smereh v veliki množini v svrho drstenja visoko morje. V olju konservirano meso teh rib dobimo sedaj že v vsaki večji prodajalni tudi najbolj oddaljenega kraja naše dežele.

Lov na te ribe je različen, in sicer z ozirom na kraj in čas.

Po istrskih obalah postavijo na vzvišenih mestih ob času selitve teh rib straže, ki naznanijo prihod rib in smer, v kateri se približujejo obali. Na čuvajevo znamenje odveslajo ribiči z množico pripravljenih čolnov na morje, obidejo ribe v obliki polumeseca, vržejo mreže ter tirajo na ta način ribji roj proti obali. Približavši se obali se oba konca iz čolnov obstoječega polumeseca skleneta v krog, razgrne se zadnja mreža, ribe v krogu mrež zaprte se pa tirajo proti suhemu, kjer začne strahovit pokolj nad ujetimi žrtvami.

Mnogo zanimivejši je lov na siciljskih in sardinskih obalah.

Tu jim zaprejo morske poti, ki se jih ob selitvi ribe navadno poslužujejo, z ogromnimi mrežami. V ugodnem času jih nalove po petdeset tisoč na eden mah. Po opisu opata Cetti-ja se vrši lov približno tako-le:

Ogromno omrežje liki orjaško poslopje iz vrvi in zank zovejo «tonara». Morje, kjer hočejo postaviti te velikanske mreže, mora biti najmanj 33 m globoko, mreža sama pa 50 m, ker njih različni predeli nimajo tlá, velik del tega omrežja se pa poleže na morsko dno. V tem stanju mora ostati omrežje nepremično. Samo zadnjo predelje, takozvana «camera mortuaria», t. j. «mrtvaška sobana», ima tudi dnò, ker le-to dvignejo z v njej nalovljenimi ribami. Da dno vzdrži težo tisočerih nalovljenih rib, je spleteno iz močnejših lanenih ozkopentljastih vrvi. Razprostira se tako omrežje čez eno morsko miljo v daljavo.

Ko nastopi čas tega ribolova, tedaj ožive od tonar zlasti sardinska obrežja. Tam, kjer se je že mnogo let lovilo, stoji več ali manj udobno napravljenih poslopij, da sprejmejo ribiče, kupce in različne gledalce, ki se snidejo na krajih takega lova. Medtem, ko je bilo tam še koncem marca vse tiho in zapuščeno, se spremeni vse obrežje že v začetku aprila v tržišče, kjer vre vse polno ljudi najrazličnejših stanov; hiše in beznice se polnijo, morje pa kar mrgoli od ladjic. Vse vprek je zaposleno; tu sodarji in kovači, tam težaki, ki prenašajo tovore soli in drugo, pa zopet nebroj ljudstva, ki ima dokaj dela z razvijanjem, krpanjem in sestavljanjem ogromnega omrežja.

Imejitelj lova, takozvani «patron», nadzoruje celo delo, prehranitev ter drugo oskrbo svojega moštva. Prizadeva si tudi, da ugodi v zadostni meri bogočastju, ker meni, da je od tega odvisen ogromen del srečnega lovskega izida. Tak «patron» ima tudi svoj «štab» zaupnih ljudi, ki mu pomaga pri nadzorovanju; toda glavna oseba, najvažnejši izmed vseh delavcev je «reis». Beseda «reis» je arabskega izvora in pomeni poveljnik, kar znači, da so se nekoč Saraceni, ki so bivali na Siciliji in Sardiniji, uspešno udejstvovali tudi na tem polju.

Tak «reis» ni kar si bodi! On mora biti mož nezlomljive zvestobe, da svojega gospodarja ne oškoduje z morebitnim podpiranjem kakšne druge «tonare». Mora tudi posedovati mnogo znanja in biti bistrega duha za temeljito spoznavanje lova. Pozoren mora biti na vsako malenkost, na najmanjšo znižanje in zvišanje morske površine, na vsako njeno posebno barvo, sploh na vse, kar bi vplivalo na lov. Seveda, on mora znati tudi hitro postaviti celo omrežje, in sicer tako, da z lahkoto kljubuje viharju. S preudarnostjo pristaniškega pilota mora že naprej slutiti viharje, da ga le-ti ne zalotijo o nepravem času.

Ko pa napoči dan pravega lova, tedaj ima on edini povelje črez celo podjetje. Tudi gospodar mu mora biti pokoren. On je junak dneva, in lokalno časopisje govori le o njem, kot bi bil le-ta kak slavni poveljnik bojnih trum.

Taki «reisi» so po navadi absolventje ribarske strokovne šole v Genovi.

Uspeh lova odvisi tudi od vremena. Morje ne sme biti ne viharno, pa tudi ne preveč mirno, ker le tedaj potujejo te ribe v množicah in v gotovi, od vetra določeni smeri. To smer mora «reis» že teden dni predvidevati, da po njej uredi omrežje.

Ko udari riba ob mrežo, tedaj zaide v prvi predel. Ko se le-ta napolni z ribami, tedaj jih morà «reis» — kakor pastir svojo čredo v stajo — poditi v naslednji predel. Zadrgniti mora včasih omrežje prvega predela ter tako prisiliti ribe, da napravijo

(Dalje na IV. strani)

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1460

PARTIJA 25-30 zidarjev se rabi za notranja in fasadna (omet) dela trajajoča eno leto, vključno zimo. Stavbeno podjetje Terčelj in dr., Vipava - Ajdovščina. 1476

DEKLE s Krasa, tudi začetnico sprejme kot hišno mala družina. Ravnanje dobro. Via Tagliapietra 3/II. 1474

DELAVEC za kopanje se išče. Pojasnila v kavarni «Negozianti». 1475

DVA mizarska pomočnika sprejme takoj Franc Čelan, mizar, Postojna 97. 1472

URARSKI pomočnik se sprejme takoj. Dobi hrano, stanovanje in plačo po sposobnosti. Naslov pri upravništvu 1438

BRIVSKEGA pomočnika sprejme takoj R. Taučer, Opčine. 1468

TOBAKARNA v Gorici se pod dobrimi pogoji takoj odda. Via Favetti 17. 1447

KRAVO, lepo, štiriletno, brejo, proda Kerda, Volčjadraga. 1470

DVA LOVSKA psa, fermača, po 6 mesecev stara, izvrstne pasme, proda Edvard Žvanut, Lozice p. št. Vid pri Vipavi. 1473

GRAMOFON, nemškega tipa, pripraven za gostilno, se proda v Pevmi pri mostu 145, Luznik Andrej. 1471

POROČNE SOBE, masivne, slavonsko delo, po najnižjih cenah v Trstu: Türk, S. Lazzaro 10. 1479

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavobolu, pomanjkanju slasti. Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Castellanovich, Trst Via Giuliani 42. 1465

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljše zdravilo proti želodčnim žibkostim in za rekonvalescenco. Steklenica L 6.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Via Giuliani 42. 1466

VODA «DELL'ALABARDA» PROTI IZPADANJU LASI. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prhljaju in za ojačenje korenin. Steklenica po L 6 se dobiva samo v lekarni «Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 1356

MIRNA zakonca z deklico iščeta pri Sv. Ivanu prazno sobo z uporabo kuhinje ali pa stanovanje. Ponudbe s ceno poslati na upravništvo pod «S. Lucija». 1477

34-LETEN, poseduje 200.000 L vrednosti želi resne ženitve z gospodično ali vdovo od 24 do 34 let staro, plemenitega srca. Pristopi tudi k samostojni. Ponudbe pod «Resnost» na upravništvo. 1478

BABICA diplomirana, sprejema noseče na dom. Via Madonnina 10, II. 1456

BABICA, avtorizirana, diplomirina, sprejema noseče. Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, tel. 20-64. 1428

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. Telefon 33-19. 1467

Zdravnik (954)

Dr. IGOR FRANKO

absolvent dunajske klinike

ordinira v Ilir. Bistrici, v torek in petek pa v Knežaku pri g. Česniku od 9. do 12. ure.

†

S potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš nad vse ljubljeni soprog, oče, tast, stari oče

Josip Gregorčič

posestnik in gostilničar

v dobi 63. let, po kratki in mučni bolezni, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 24. t. m., ob 14.30 iz hiše žalosti Chiadino-S. Luigi št. 554 v cerkev Sv. Antona in od tam na pokopališče k Sv. Ani v družinsko grobnico.

TRST, 22. septembra 1926. (989)

Marija, soproga.

Marija por. **Ferfolja,** hči. **Josip,** sin.

Alojzij Ferfolja, zet. **Frančiška,** sinaha.

Nada, Vida, Danica, Marija, Zora-Marija, vnukinje.

Odlik. Pogrebno podj. Nuova Impresa Corso V. E. III, 47 Trst

Najboljše blago za moške in ženske obleke

Risbe zadnje novosti

G. ROLLI Palača Assicurazioni Generali Via Carducci št. 30 - Via Chiozza št. 2 **TRST**

Brez mamljivih popustov 968

Obiščite prodajalno in prepričali se boste o **nizkih cenah**

PODLISTEK

JULES VERNE: (120)

Skrivnostni otok

Položaj je bil sedaj sledeči: Na otočku se je klatilo kakih dvanajst razbojnikov, izmed katerih sta bila dva vsaj ranjena. Ti so razpolagali s čolnom; na otoku jih je bilo šest, toda niso mogli k granitni hiši, ker je bil most črez reko dvignjen.

«Dobro gre! je rekel Pencroff, ko je pridrvel v kamine, dobro gre, gospod Cir! Kaj mislite o vsem?

— Mislim, da bo zadobil boj drugo lice, ker ni misliti, da so razbojniki tako bedasti, da bi nadaljevali boj v tej obliki, ki je za njih kaj neugodna.

Preliva ne bodo nikoli prekoračili, je dejal mornar Ayrton in gospod Spilett jih bosta s svojima puškama zavrnila. Saj veste, da nosita dve milji daleč!

— To je res, je pripomnil Harbert, toda kaj moreta napraviti proti topovom z jadrenice?

— Toda zdaj je ni še v prelivu, je odgovoril Pencroff.

— In če pride noter? je vprašal Cir Smith.

— To je skoraj nemogoče, ker je nevarno, da bi nasedla in se pogubila.

— To je res, je rekel Ayrton, toda razbojniki bodo izrabili plimo, ne da bi se zmenili, če nasedejo v času oseke, in proti njih topovom se naše postojanke ne dajo vzdržati.

— Tisoč hudičev! je vzkliknil Pencroff, ždi se zares, da se podleži pripravljajo dvigniti sidri.

— Morda bomo prisiljeni umakniti se v granitno hišo? je rekel Harbert.

— Počakajmo še nekoliko! je odvrnil Cir Smith.

— Kaj pa Nab in gospod Spilett... je pripomnil Pencroff.

— Že prideta o svojem času. Pripravite se, Ayrton. Vaša in Spilettova karabinka morata govoriti.»

Bilo je res tako! Speedy se je začel sukati okoli mačka in kazalo je, da se namerava približati otočku. Morje je imelo naraščati še poldrugo uro, in ker je tok skoraj popolnoma ponehal, je bilo jadrenico lahko obračati. Glede prihoda ladje v preliv je bil Pencroff drugačnega mnenja kakor Ayrton, ki je menil, da bodo razbojniki dovolj predrzni za to.

Medtem so se razbojniki na otočku zbirali k obrežju nasproti otoku. Bili so oboroženi z navadnimi puškami, zato niso mogli napraviti nikake škode naseljencem, ki so bili zavarovani v svojih postojankah. Ker so pa menili, da nimajo oni dalekonosnih pušk, se niso čutili ogroženi. Brezskrbno so hodili po otočku in tekali gor in dol ob bregu.

Njih zmota ni dolgo trajala. Ayrton in Gedeon Spilett sta sprožila strel in dva razbojnika sta se zrušila.

Ostali so pokazali pete. Niti toliko časa si niso dali, da bi pobrali mrtva ali ranjena tovariša, ampak so zbežali k nasprotnem bregu, skočili v čoln in z vsemi močmi veslali k ladji.

«Osem manj! je vzkliknil Pencroff. Gospod Spilett in Ayrton kar tekmujeta, kdo jih bo več pobil.

— Gospoda, je dejal Ayrton, zdaj postane stvar resnejša; jadrenica se bliža.

— Veriga sidra stoji navpično... je rekel Pencroff.

— Da, se že dviga.»

Jasno so čuli škripanje lesenih vijakov, s katerimi je moštvo dvigalo mačka. Speedy se je najprej pomikal proti mačku ,in ko se je ta dvignil iz dna, je začel jadrati k bregu; veter je pihal proti suhemu; razpeli so eno veliko in eno majhno jadro in polagoma se je ladja bližala bregu.

S postojanke ob Hvali in v kaminih so razločno opazovali kretnje ladje, dasi niso dali znamenja o sebi. Polotil se jih je nemir Položaj naseljencev je moral postati strašen, če bi se izpostavili na tako majhni daljavi ognju ladijskih topov, na katere niso mogli uspešno odgovarjati. Kako bi mogli torej preprečiti izkrcanje razbojnikov?

Cir Smith je to dobro čutil in se je vprašal, kaj napraviti. V kratkem času je bilo treba priti do sklepa. Toda do kakšnega? Zapreti se v granitno hišo in se pustiti oblegati cele tedne ali mesece, ker so bili dobro založeni z živili? Dobro! Toda kaj potem? Medtem bi razbojniki gospodarili po otoku, ga opustošili in končno bi se vendar polastili oblegancev v granitni hiši.

Medtem so še upali, da si Bob Harvey ne bo upal z ladjo v preliv in se bo držal zunaj otočka. V tem slučaju bi bil oddaljen od brega preko pol milje in njegovi streli ne bi bili tako nevarni.

«Nikdar, je ponovil Pencroff, si ne bo Bob Harvey predrznil priti v ta preliv, ker je izkušen mornar! Dobro ve, da bi ob slabem vremenu zaigral ladjo, kaj pa naj počne brez nje?»

Medtem se je ladja bližala otočku in zdelo se je, da bo zakrmila k spodnjemu koncu. Veter je le rahlo pihljal, in ker je morski tok izgubil na moči, je mogel Bob Harvey poljubno manevrirati z ladjo.

Vodil je ladjo po poti, koder so poprej čolni pluli. To je bila blazna predrznost. Njegova namera je bila jasna; postaviti se je mislil pred kamini ter z votlimi in polnimi kroglami odgovoriti na krogle, ki so zdesetkale njegovo moštvo.

Speedy je kmalu prispel do rtiča, ga z lahkoto objadral, razpel še druga jadra in bil je nasproti ustju Hvale

«Evo razbojnikov! Bližajo se!» je vzkliknil Pencroff.

Istočasno sta se Nab in Gedeon Spilett pridružila ostalim štirim v kaminih.

Poročevalec in njegov tovariš sta smatrala za potrebno, ostaviti postojanko ob Hvali, ker nista mogla tam nič proti ladji, in njihova previdnost je bila na mestu. Vsekakor je bilo dobro, če so se naseljenci združili pred odločilnim bojem. Gedeon Spilett in Nab sta se umikala, skrivajoč se za obrežnim kamenjem, vendar pa so ju zapazili in ju obsuli z dežjem krogel, toda na srečo ju ni nobena zadela.

«Spilett! Nab! je vzkliknil inženir, ali nista ranjena?

— Ne, je odgovoril poročevalec, če odštejemo nekaj prask od odbojnih kamenov. Toda prekleta ladja jadra v preliv!

— Res je, je potrdil Pencroff, in v desetih minutah bo ležala pred granitno hišo!

— Ali veste za kakšen izhod, Cir? je vprašal poročevalec.

pot drugim žrtvam. To se mora ponavljati toliko časa, dokler je vetrno vreme. Ko nastopi namreč brezvetrje, tedaj se v gneči potujoče ribe razprše v globino visokega morja in tako jenja dotok bogastva v «tonaro».

Sedaj pa je treba spraviti v različnih predelih nalovljene ribe v «camero mortuario», to je v oni zadnji predel, ki ima tudi mrežasto dno. Tega obkrožijo čolnarji, ga dvignejo, ter kot velikansko mošnjo z vrvmi zokujajo, na kar začne neusmiljeno pobijanje.

Ljudje iz vse okolice pridejo prisostvovat krvavemu prizoru. Ribiči so pri tem krvavem delu tako vneti, da se ne brigajo za nič drugega, kot za moritev. Tudi utopljenca bi ne rešili, kakor se tudi v vojni pri jurišanju prvi hip nobeden ne zmeni za ranjenca.

Daleč naokoli se je morje pordečilo od ribje krvi. Eno uro traja to klanje. Nato jadrajo in veslajo ladjice proti suhemu. Na obrežju jih sprejme hrup gledalcev. Še predno se začne blago raztovarjati, odnese vsak ribič del, ki mu pritiče. Tudi tatovi začnejo s svojim rokodelstvom. Toda za časa lova ne velja tatvina rib za greh ali zločin. Kvečjemu, da takemu odvzamejo plen. Pač znamenje bogatega uspeha, ki se skoraj nikdar ne izjalovi, kar je v veliki meri pripisovati sposobnosti «reis»-ovi, Ki slovi ob celem sredozemskem morju, zlasti oni, izučeni v Genovi. Par tunskih lovov in «patron» postane milijonar; seveda, da je moral investirati v podjetje mnogo kapitala.

Nalovljeni tuni se oddajo tovarnam, ki jih po svoje solijo. Potem pridejo v pločevinastih škatljah v promet po celem kontinentu.

Kot je pravilno osoljena tunina zdrava jed, tako je škodljiva le količkaj gnila. Njene kosti postanejo namreč rdeče, okus oster, kot bi bila riba začinjena s poprom. Uživanje takega mesa povzroči vnetje goltanca, želodčne bolečine in drisko, pa tudi smrt je večkrat posledica. Zategadelj se preiščejo oblastveno ribe že v ladjah, še predno pridejo v promet, zlasti ob širokalnem vremenu, ter se vržejo le količkaj smrdeče kratkomalo v morje.

Čudno pri tunjem mesu je to, da ima kuhano na raznih delih različne okuse. Gotovi deli spominjajo na teletino in govedino, drugi zopet, zlasti trebušni, pa na svinjino.

Gnojite ozimnine z umetnimi gnojili

Dospeli smo v dobo, v kateri mora tudi vsak starokopitnež priznati, da so umetna gnojila vendar le koristna in potrebna. Množina hlevskega gnoja, ki ga pridelamo doma, ne zadostuje, da bi dosegli zaželjene uspehe. Dolgo so se branili uporabljati poleg hlevskega tudi umetni gnoj in morda bi ti starokopitneži še dalj časa vztrajali pri tem, da ne bi videli svojih sosedov, ki so pridno uporabljali umetna gnojila in svoj pridelek s tem močno povišali. Ko so pa primerjali svoje travnike in njive s travniki in njivami sosedov, kateri so jih s svojimi uspehi prekašali, tedaj niso hoteli več zaostajati ter so se jeli posluževati tudi oni umetnih gnojil.

Vkljub temu, da so dandanes umetna gnojila povsod že v rabi in jih poznajo kmetovalci tudi v manjših zakotnih krajih, je treba priznati tudi to, da se po največkrat umetna gnojila niso rabila pravilno. Naši kmetovalci še danes niso dosti poučeni o pravilni uporabi umetnih gnojil in zato delajo še vedno razne napake. Mnogokrat se rabi samo ena vrsta umetnega gnojila in ako ima s tem malo uspeha, je zadovoljen. Učinek umetnega gnojenja se ravna vselej po tem, na katerih snovih je zemlja bolj revna in katera gnojila je treba dodajati, da bo ustreženo zahtevam rastlin. Našim zemljam primanjkuje navadno vseh treh redilnih snovi, dušika, fosforove kisline in kalija. Da se nam gnojenje z umetnimi gnojili dobro obnese in izplača, je treba gnojiti z vsemi tremi snovmi.

Pri gnojenju z umetnimi gnojili je treba poudariti tudi to, da niso za to gnojenje merodajni uspehi samo enega leta, temveč uspehi dveh ali treh let, včasih še več.

Naj ne misli oni, kateri gnoji le površno ne glede na priporočila strokovnjakov, — ker se boji prevelikih izdatkov — da zadostuje gnojenje z enim samim umetnim gnojilom. Pri nas se navadno rabi sam superfosfat ali pa sama Tomaževa žlindra, ker sta ti dve gnojili **po teži** najcenejši. Ne pomisli pa, da mora potrositi navadno, ako vzamemo povprečno na 1 hektar okoli 500 do 800 kilogramov superfosfata ali Tomaževe žlindre, medtem ko je treba — tudi povprečno vzeto — 200 do 300 kg kalijeve soli in dušika bodisi v obliki amonijevega sulfata ali čilskega solitra — povprečno — 120 do največ 200 kg. Seveda je treba povsod tudi upoštevati, katerih snovi zemlji največ manjka, ali je zemlja težka in vlažna, ali suha in peščena in končno za kake rastline je namenjeno gnojenje. **Zato pa mora vsak kmetski posestnik, ki se hoče okoristiti z umetnimi gnojili in si pomagati do boljših uspehov delati za svoje razmere in potrebe gnojilne poskuse, dokler se sam s pravilno izpeljanimi poskusi prepriča in dožene katera sestava umetnih gnojil se je za njegove razmere najbolje obnesla.**

Če se rabijo izključno le umetna gnojila, naj se z ozirom na dolgoletne poskušnje vzame za 1 hektar t. j. 1¾ orala

pšenice:

120 do 180 kg 40 odstotne kalijeve soli 300 do 350 kg Tomaževe žlindre in 80 do 150 kg amonijevega sulfata (žveplenokislega amonijaka).

Mesto Tomaževe žlindre, katero se rabi bolj za težje in vlažne zemlje ležeče v nižavah, se lahko trosi približno toliko kg rudninskega superfosfata

rži:

160 do 200 kg 40 odstotne kalijeve soli 450 do 600 kg Tomaževe žlindre, ali pa približno toliko superfosfata, kakršna je zemlja in 120 do 160 kg amonijevega sulfata.

Kakor v članku že omenjeno, se ne more podati natančne mere za vsako zemljo, vendar so navedeni podatki za naše kraje v splošnem primerni in kdor se jih bo držal, bo z uspehom zadovoljen.

Tomaževa žlindra naj se z drugimi gnojili nikoli ne meša, temveč naj se trosi posebej. Superfosfat pa se lahko meša z gorinavedenimi gnojili.

R. C.

TRŽAŠKA KMETIJ. DRUŽBA V TRSTU
ulica Torrebianca št. 19, Tel. 44-39.

SEMENSKI KROMPIR.

Tržaška kmetijska družba v Trstu je v smislu kraljevega dekreta od 24. avgusta t. l. letos na lastno roko prevzela akcijo za uvoz inozemskega krompirja za seme.

Semenski krompir se bo uvažal v mesecu februarju prihodnjega leta.

Vabimo naše člane, zadruge in občine, ki se želijo preskrbeti s semenskim krompirjem iz inozemstva, da nam čimpreje javijo množino, ki jo mislijo naročiti. V prijavi naj omenijo tudi vrsto, katero želijo imeti.

RAZNO ROČNO KMETIJSKO ORODJE

Šape, motike, krampe, strpače, cepilne nože, škarje, grablje.

Leseno orodje in posode: brente, brentači, kadi, liji in druge kletarske potrebščine.

SEME OZIMNE PŠENICE IN RŽI.

Ker je naročena množina ozimne pšenice in ozimne rži iz inozemstva že vsa predznamovana, naznanjamo, da smo naročili novo zalogo, katera se bo razdelila le med one, ki bodo še pravočasno prijavili svoja naročila.

Kmetovalci skrbite, da zamenjate seme ozimne pšenice in ozimne rži z najboljšim semenom iz mrzlejših krajev.

Prednaročila sprejema Tržaška kmetijska družba v Trstu, ulica Torrebianca št. 19. — Telefon 44-39. —

UMETNA GNOJILA

Čas naročbe umetnih gnojil poteka. Vabimo vse one, kateri niso še prijavili potrebe na umetnih gnojilih, da javijo pismeno, ali pa osebno, vrsto in množino, ki jo nameravajo naročiti.

Superfosfat 14/16% po Lir 1.85 enota, podlaga zaračunjanja 15%. Močnejši superfosfat 16/18% po Lir 1.85 enota, podlaga 17% franko vagon Benetke. Za Istro je tovarna dovolila izjemoma popust.

Kalijevo sol, zajamčeno 40/42%, belo, drobno mleto iz naše zaloge lahko naročite:

za vipavski okraj: pri Kmetski Posojilnici v Vipavi.,

za bistriški okraj: pri Mlekarski Zadrugi v Trnovem,

za postojnski okraj: pri Kmetski Hranilnici in Posojilnici v Matenji vasi iz skladišča Mlekarne na Prestranku.

TRŽAŠKA KMETIJ. DRUŽBA V TRSTU
ulca Torrebianca št. 19, Tel. 44-39.

Borzna poročila.

Trst, 22. septembra 1926.

Amsterdam 1085, Belgija 71.50, Francija 74, London 132.60, New York 27.25, Španija 412, Švica 527, Atene 82, Berlin 648, Bukarešt 15, Praga 80.50, Ogrska 0.0380, Dunaj 385, Zagreb 48.30.

Uradna cena zlata (21. IX.) 528.77.

Vojnoodškodninske obveznice 66.65.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisniku iz Volčjedrage: Bo že treba stvar urediti doma. Večinoma zakrivlja take stvari en sam ali kvečjemu par fantov, dočim so drugi večinoma obzirni. Zato bi se večina užalila, ker bi bila najbrže po nedolžnem opominjana. Zato naj se poskusi urediti stvar doma brez javnega pritiska.

DAROVI

Blagopokojni dobrodelnik notar Artur Lokar je zapustil v svoji oporoki L 5000.— «Šolskemu društvu». Slava njegovemu spominu.

Lesna trgovina F. H. je kakor lani, tudi letos poslala «Šolskemu društvu» vagon suhih drv. Srčna hvala.

Volilo v oporoki pok. Frana Rupnika iz Crnega vrha pri Idriji v znesku L 2000 je «Šolsko društvo» prejelo dne 28. junija t. l. Slava njegovemu spominu.

Gospod V. Tomšič daruje L 50.— za Šolsko društvo». Srčna hvala.

Neimenovani iz S., ker letos ni imel otrok slovenske zasebne šole pri Sv. Jakobu tekom počitnic na prehrani daruje L 200.— «Šolskemu društvu».

Blagemu dobrotniku malih malčkov prav iskrena hvala.

Rodoljubi posnemajte! Spominjajte se «šolskega društva» ob vseh veselih in žalostnih prilikah.

JAKOB BEVC
urarna in zlatarna
Trst, Campo S. Giacomo 5
Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
Krone plačuje višje kot vsi drugi.
Zaloga raznovrstnih ur in zlatnine. 984

Priporočljive tvrdke

„Adria čevlji“
trgovina
GORICA — Corso Verdi 32
Posebnost: Velika zaloga raznih čevljev za sport

Narodna tiskarna zadružna s omejenim jamstvom
GORICA — Via C. Favetti 9.
Narodna knjigarna zadružna s omejenim jamstvom
GORICA — Via G. Carducci 7.

KERŠEVANI JOSIP
Dvokolesa, šivalni stroji, puške
GORICA — Piazza Cavour 9.

Martin Poznajelšek
odlikovana krojačnica z izbiro vzorcev
TRST — Via Giosue Carducci 36.

Zaloga domačih vin.
Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Viale XX settembre 94** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **Via Giulia 32.** · Telef. 2-41
Priporoča se lastnik
985 **R. ŠTRANCAR.**

Oglasi v „Edinosti“ imajo najboljši uspeh

TISKARNA „EDINOST“ v TRSTU
Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejimi stroji, črkami, Lynotype, stereotypijo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.
Ulica S. Francesco d'Assisi 20

IZŠEL JE: Roman v treh delih
MOČ PRETEKLOSTI
Spisala V. J. Križanovska.
Iz ruščine prevedel IVAN VOUK.
Cena L 6·—, po pošti priporočeno L 7·40. V inozemstvo L 8·60 proti v naprej poslanemu znesku. - Roman je izdala in založila Tiskarna Edinost. - Prodaje: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/I., - Knjigarna J. Štoka, Via Milano 37 in Žen. dobr. udruženje v Trstu, Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. - Kraigher Josip, Postojna.
Vezano v originalne platnice (cena L 10·—) se dobi v knjigarni ŠTOKA.

ZDRAVNIK
Dr. Fran Korsano
sprejema od 12 do 1
in od 5 do 7 907
Via S. Lazzaro št. 17 I. n.

Zobozdravnik
Dr. Sardoč D.
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 5-7 883

Slovenski trgovci!
Za vsako potrebo na papirju Vam ustreže najsolidnejše in z najnižjimi cenami tvrdka
G. M. Nagode
ki razpolaga z veliko
zalogo papirja in vrečic
Izvoz na debelo.
Trst, Via P. L. Palestrina št. 2

KRONE! KRONE!
Banke, menjalnice kakor tudi zasebniki ki imajo zakladne liste avstro-ogrskih kron, stavljene v zameno po santgermanski pogodbi 22. marca 1922, so naprošeni, da se zglasijo čim prej pri **R. Piacentini-ju, Corso Vitt. Em. III, 45 - I.,** od 8 do 12½ in od 14. do 19. 963
Gorica, Via Seminario št. 8. (pri slaščičarni)

Predno prodate
KRONE, GOLDINARJE ZLATO in SREBRO
obiščite zlatarno
STERMIN v TRSTU, Via Mazzini št. 42
kjer dobite najvišje cene. — Kupujem listke mestne zastavljalnice. 987

BRILJANTE
bisere, zlato, srebro, platin, staro zobovje kupujem po najvišjih cenah. Dajem brezplačne predujme za dvig zastavnih predmetov pri mestni zastavljalnici.
R. PIACENTINI, Corso V. Em. III št. 45/I.
od 8 do 12½ in od 14 do 19. 964

Mehko beržunasto kožo dobite z rabo novega neprekosljivega mila
BANFI
znamka Zlati petelin
Poskusite ga, ker je najfinejše na svetu.
Skrob, boraks Banfi je najboljše za likanje perila. 1277

KRONE
plačuje vedno par cent. več kot drugi
ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
979 **prvo nadstropje**
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Razpis zdravniške službe zdravniškega konzorcija Černiče.

Rok za vlaganje prošenj poteče z dnem 14. oktobra in ne z 11. oktobra kakor je bilo razglašeno.

ČERNIČE, dne 18. septembra 1926.

981 Predsednik Volčič Ivan.

Brezplačno zdravi
zdravnik dr. Rudolf Zaletel
na domu v Bistrici (Kozlek)
vse revne bistriškega okraja vsako sredo in soboto dopoldne od 7. do 9. ure, a siromake postojnskega okraja vsak torek in petek popoldne od 2. do 4. ure v privatni kliniki g. dr. Cicero v Postojni. (988)

KRONE po L 2.20
brilijante, platin, 20-kronske zlate komade
zlato plačuje po višjih cenah nego vsak drugi
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 976

SLOVENCI!
Ne pozabite, da ima tvrdka
„Old England“
Trst, Corso V. E. III, 26
nasproti zastavljalnici
izgotovlj. obleke poveršnike 905
tu-in inozemsko blago
Lastna krojačnica I. reda
Govori se slovensko

Odhodi vlakov

Pomen kratic: o = osebni vlak, b = brzovlak. Številka (1), (1—2) pomeni, da ima vlak samo prvi ali samo prvi in drugi razred.

TRST — TRŽIČ

5.30 (b), 5.40 (o), 6.10 (b), 6.25 (o), 7.10 (b), 8.20 (o), 10.05 (b), 12.45 (o), 13.30 (b), 14.55 (o), 15.35 (b), 17 (b), 17.30 (b, Bivio) 18 (1-2), 18.15 (o), 19.30 (1-2), 19.55 (o), 23.45 (o).

TRŽIČ — TRST

4.32 (o), 6.57 (o), 7.13 (o), 8.16 (b), 9.23 (b), 10.28 (1-2), 10.56 (o), 12.30 (b), 13.36 (b), 13.50 (Bivio, Grljan, Miramar), 16.06 (o), 17.05 (o), 17.48 (b), 18.02 (o), 19.20 (b), 22.32 (o), 22.04 (o), 23.12 (b).

TRST — BENETKE

5.30 (b), 6.10 (b), 8.05 (1), 10.05 (b), 13.30(b), 14.55 (o), 17 (b), 18 (1-2), 18.15 (o), 19.30 (1-2), 23.45 (o).

BENETKE — TRST

0.40 (o), 6.34 (1-2), 9.10 (b), 10.55 (1-2), 12.15 (o), 15 (b), 17.25 (1), 18.35 (o), 20.15 (b).

TRST — BUJE — POREČ

5.00 (o), 10.00 (o, Buje), 13.55 (o), 18.25 (o, Buje).

POREČ — TRST

5.15 (o), 14.14 (o), 16.25 (o, do Buje).

TRST — GORICA — VIDEM

5.40 (o), 6.25 (o), 7.10 (b), 8.20 (o), 12.45 (o), 15.35 (b), 17.30 (b), 19.55 (o).

(VIDEM) — GORICA — TRST

5.10 (o), 7 (b), 9.15 (o), 12.10 (b), 15.20 (o), 17.20 (o), 18.10 (b), 20.20 (o).

TRST — GORICA — PODBRDO

6.10 (b), 6.50 (o), 12 (o), 17.35 (b), 18.35 (o, do Gorice).

PODBRDO — GORICA — TRST

a) Iz Podbrda: 5.05 (o, do Gorice), 8.45 (b), 11.45 (o), 17 (o), 19.40 (b).

b) Iz Gorice: 5.17 (o), 6.45 (na južno postajo) 10.09 (b), 13.30 (o), 19.21 (o), 20.03(b)

GORICA — AJDOŠČINA

7.45 (o), 13.05 (o), 19.35 (o).

AJDOVŠČINA — GORICA

4.25 (o), 11 (o), 17 (o).

ČEDAD — KOBARID

8.00 (iz C. Barbetta, o), 13.03 (o), 17.50 (o).

KOBARID — ČEDAD

6 (o), 10.50 (o), 16 (o).

TRST — HERPELJE — PULA

5.20 (o), 11.55 (o, do Herpelj, tu zveza s prihodnjim brzovlakov), 12.30 (b) samo iz Kanfanara, 6.08 (o) in 19.50 (o), — 19.05 (o).

PULA — HERPELJE — TRST

(Iz Herpelj) 6.39 (o), 4.55 (o), 7.55 (o, do Kanfanara in v Rovinj), 11.50 (b), 16.35 (o), 17.40 (o, samo do Kanfanara).

TRST — POSTOJNA

1.00 (b), 5.05 (o), 7.00 (b), 9.25 (o, do Nabrežine, zveza z vlakom, ki odhaja iz Nabrežine ob 10.13 (b), samo iz Št. Petra 11.52 (o), 11.30 (b), 14.45 (o), 16.30 (o), 18.40 (o, na Reko), 19.45 (b), 20.20 (b), 21.05 (b, 1).

POSTOJNA — TRST

2.00 (b), 5 (o), 6 (b, 1), 6.40 (b), 7.25 (b), 9.20 (o), 15 (b), 16.40 (o, do Št. Petra), (iz Št. Petra) 17.19 (b), 18.05 (o), 19.50 (b), 20.53 (o, do Št. Petra), (iz Št. Petra) 21.30 (o)

REKA — ŠT. PETER

5.40 (o), 9.05 (o), 12.30 (o), 15.15 (o), 19.20 (o).

ŠT. PETER — REKA

5.30 (o), 8.05 (o), 9.10 (o), 11.50 (o), 17.15 (o) 21.50 (o).

GORICA — VIDEM

7.34 (o), 6.06 (o), 8.29 (b), 10.15 (o), 14.40 (o) 17 (b), 19.05 (b), 21.47 (o).

VIDEM — GORICA

5.10 (o), 7 (b), 9.15 (o), 12.10 (b), 15.20 (o), 17.20 (o), 18 (b), 20.20 (o).

GORICA — PODBRDO

7.56 (b), 8.53 (o), 14.08 (o), 17.10 (o), 19.22 (b).

PODBRDO — GORICA

5.05 (o), 8.45 (b), 11.45 (o), 17 (o) 19.40 (b).

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.
Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje“ na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plača zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8½ do 13 in od 16 do 18
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67. 986
Najstarejši slov. denarni zavod